

původní obrázek / Jiří Košťýř * Foto + Repo / Košťýř hlásí z jury Satyrykonu v Legnici * Téma / Saul Steinberg ve světě a u nás - II. část * Z domova / Švejdová, Renčín, Kubec, Slaba, Hojný,

e-GAG

Vostrý, Slíva, Barták, Matuška, Kocmánek * Časopisy / Nebelspalter Nr. 2, Sorry č. 2 a BUMerang číslo 4 * Recenze / Katalogy: Satyrykon 2018; Pamlsky od Neprakty * Nápad / „Deník N“: Co s tou první stránkou? * O humoru / Z tisku * Objev / Jackson jako Barbuča / Ze světa / Slovensko, Maďarsko, Rusko, Írán, Francie, Belgie, Polsko * Retro / 1. díl: Jiří Hruboň: Renčín v zahraničí * Statistika / Co se změnilo za 10 let (které státy pořádají soutěže) * Mistři pláten / “Goya + pointilismus?” *

Výsledky / Indonézie, Německo, Turecko, Azerbajdžan, Polsko * Soutěže / Nové: Čína, Kanada, Ukrajina, Rumunsko, Maďarsko aj!

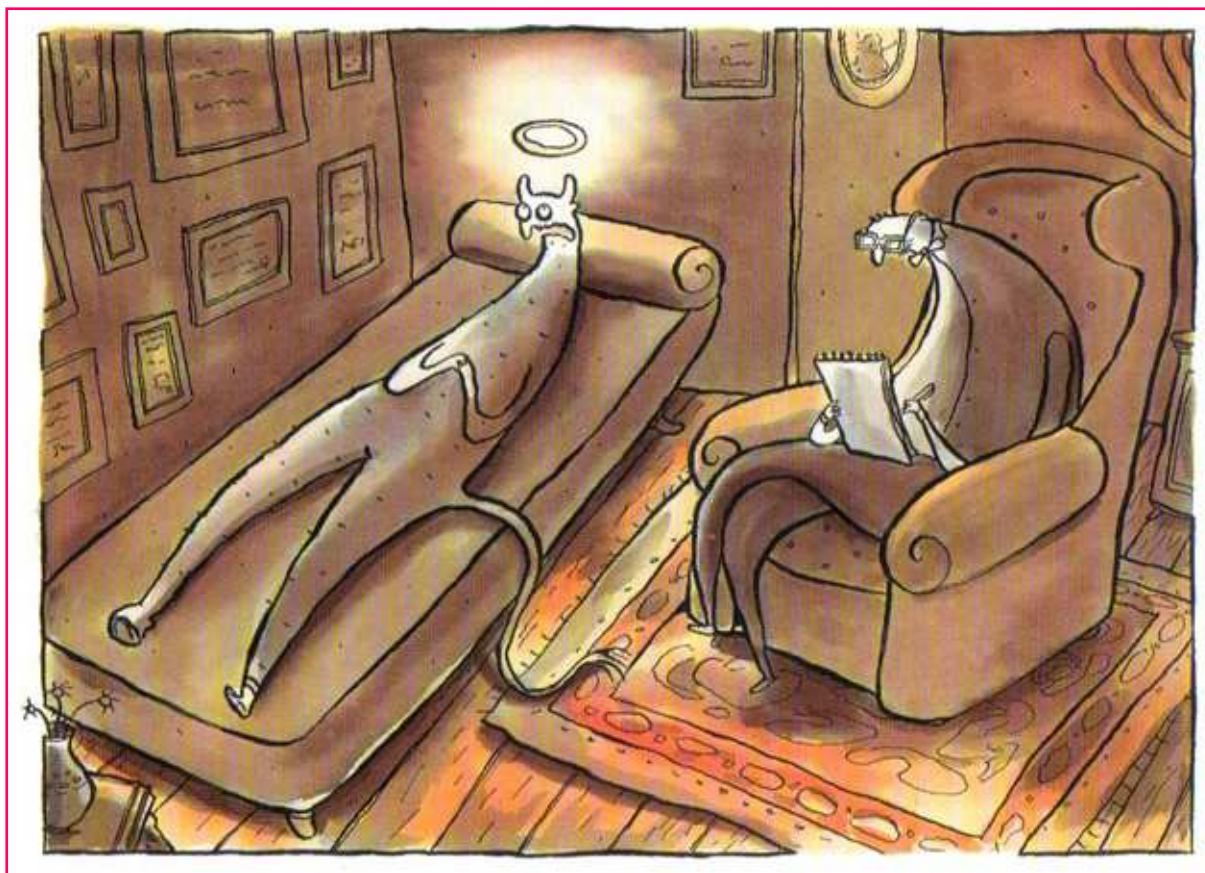
Měsíčník autorů + přátel české karikatury

e-číslo 2019 / 3

17. ročník

Kresby: AVILA, BARTÁK, BELOZEROV, BENNETT, DRUŽININ, FOTOLIA, GROLIK, HAĐÁK, HOFFMEISTER, HEJZLAR, HOJNÝ, HRDÝ, JANOWSKI, JEDRYSEK, JUHÁS, KOCMÁNEK, KOŠTÝŘ, KULOVANÝ, MALÁK, MAREŠ, MATUŠKA, MIRAE, MOTYČKA, NEPRAKTA, O-SEKOER, OTTITSCH, OTTO, ÖZBEK, PECCHIA, RAFEEI, RENČÍN, RYCHTAŘÍK, SEKORA, SLABA, SETÍK, SIMON, SKORWIDER, SLÍVA, SOLIS, SOUČEK, STEINBERG, TJUNIN, TOMASCHOFF, VARČENKO, VICO, WOLOS AJ.

původní kresba / Jiří Košťýř: Příklad pro psychiatra



Tématem loňského Satyrykonu byla **Empatie** a mezi vítězi jsme zaznamenali i českou stopu. Učinil ji **Košťýř**. Tento další vtip jsme vybrali z katalogu, na který uvnitř čísla přinášíme recenzi. **Letos** byl **Jiří** v Legnici členem hodnotící **jury** a pár aktuálních snímků z jeho ruky i vět z jeho hlavy najdete o kousíček dál. **(Viz strana 2-3)**

Vloni to byla „Empatie“, která vynesla **Jiřímu Košťýřovi 3. cenu** v kategorii vtipů na téma. Katalogu Satyrykonu 2018 se věnujeme o kousek dále. Zde je následek: letos se do polské Legnice pražský umělec vydal už jako člen jury Satyrykonu 2019. A můžeme se proto nyní radovat z jeho (foto)zprávy. (red.)

Košťýř referuje:

Do Polska a zpět mě odvezla Romča. V pátek 22. února, když jsme dorazili do velikého legnického hotelu *Qubus*, si nás - tedy všechny porotce - vyzvedla legendární organizátorka Satyrykonu *Ela Pietraszko*, aby nás odvedla na uvítací večeři. My s Romčou jsme poseděli jen do 22 hodin, abychom byli ráno na jednání fit.



V sobotu v 8:30 jsme měli sraz u recepcce hotelu a pak jsme se vydali do ne-daleké Chojnowské ulice č. 2, kde sídlí zdejší slavná **Rytířská Akademie** (*Akademia Rycerska*).

O systému hodnocení:

Zde jsme se dali do práce - v prvním kole jsme shlédli a vybírali pouze ty kresby, které se zúčastní samotné soutěže. Na dvou stolech (které je možná pokládat za jídelní) se rozložilo po 50 obrázcích, které jsme si mohli prohlédnout a poté přišlo vlastní hlasování osmičlenné jury. Asistentka postupně zdvihla jedno dílo po druhém a my zvedali či nezvedali své paže.



Takto jsme tyto předvybrané soutěžní příspěvky po-

suzovali svými soudy - ano nebo ne... **Na horním snímku** je zachycen noblesní sál, kde jsme pracovali, **na dolním** už si vybíráme. Ale jeden porotce jen těžko může prosadit svůj tip, pokud zůstane s názorem sám. Do finále prostě prošla pouze ta práce, kterou odhlasovala minimálně polovina (tj. aspoň čtyři) porotců. Zbývající kresby byly otočeny lícem dolů a tím byly smutně, čili definitivně, vyřazeny z dalšího výběru. Přesto jich stále zůstalo ve hře o ceny a uznání (deset celkem) opravdu dost...

Česká účast?

Z nemnoha českých autorů tak prošla jedna kresba *Břeti Kovaříka* a tuším dvě kresby *Marie Plotěné*. Dle všeho se ocitnou ve výstavním katalogu. Ve druhém kole byly nominované kresby opět rozloženy na stoly. Jednalo se asi o stovku prací a každý z porotců si vybral 5 svých favoritů. Pořadí těchto 40 kreseb bylo stanoveno tak, že každý z porotců na „svůj výběr“ položil jednu z pěti krátkých špejlí. Kresby bez tyček byly opět vyřazeny a šlo se do finále, kde kresby s největším počtem bodů (tedy položených špejlí) obdržely příslušnou první, druhou, třetí cenu; a ještě dvě uznání...

Na snímku níže je kompletní mezinárodní porota „**Satyrykon 2019**“; **Koštýř** s Grand-Přioxovým **Stalino-Kimem** v rukou. Shlédnout tento vítězný dvojportrét můžete ve **Výsledcích**.



Zleva do prava: **Robert Paršo** (Slovensko), **Victor Bogorad** (Rusko), **Jiří Koštýř** (Česko), **Elżbieta Pietraszko**, **Thomas Broda**, **Eugeniusz Skorwider**, **Henning Wagenbreth** (Německo), **Zbigniew Woźniak** (celkem 4 Poláci - 4 cizinci)

Kdo vyhrál?

Dopoledne jsme tak vybrali ty nejlepší práce na téma *Stop* a odpoledne pak přišla na řadu volná kategorie *Satira a žert*. Nakonec bylo bodově ohodnoceno i dílo získávající **Grand prix** Satyrykonu. A co vítězný autor? Peršanovo jméno je **Seyed Ali Mirae** (vítěznou kresbu najdete v rubrice *Výsledky*).

V sobotu večer ještě proběhla slavnostní večeře a v neděli ráno po snídani jsme se už všichni rozloučili a bylo to.



Shrnutí?

Setkal jsem se zde, seznámil a zároveň pokecal zajímavým česko-rusko-anglickým způsobem s každým z kolegů. Prostě v Legnici to byla paráda a také balzám na duši. Přidávám dva kousky, které jsem si na místě oblíbil nejvíc.

(viz foto vlevo!) Na snímku vpravo od **Andreje Popova** (Rusko) není dole na bílé čtvrtce čisté prázdno, jak byste si mohli při takovém zmenšení myslet, nýbrž čerstvě napadlý snůh. V tom je vlastně ten vtip...

Jiří Koštýř, Legnica (Polsko)

Foto: **Romana Koštýřová** and comp.(lic)

Satyrykon patří k legendám mezi soutěžemi, kterým na italské Rivěře položila základ kultovní *Bordighera*. Ze Středomoří se festivaly kresleného humoru šířily po Evropě a v její východní části se uchytily i v Polsku a Bulharsku. A kde se konají nejčastěji dnes? Otočte list!

Statistika / Kde pořádají *Int'l Cartoon contests* - čísla po deseti letech

Soutěže cartoons 2009 dle pořádajících států:

V e-GAGu jsme před deseti lety anoncovali v *Kalendariu* přes **šedesát** mezinárodních **soutěží** z asi **třicítky států** s uzávěrkami v měsících 3. - 9. (březen až září) doplnili jsme je loňskými daty z 1. - 9. kvartálu (leden až září)

	2009	2018
Brazílie	9	7
Itálie	5	4
Turecko	4	8
<i>Španělsko</i>	4	-
Belgie	3	2
<i>Bulharsko</i>	3	-
Chorvatsko	3	6
Rusko	3	1
<i>Izrael</i>	2	-
Čína	2	1
Korea	2	1
Ukrajina	2	2
Polsko	2	2
Rumunsko	2	3
Azerbajdžan	2	1
Makedonie	-	4
Srbsko	-	3
Slovensko	-	3
Portugalsko	-	2
Německo	-	2
Írán	-	2
Maďarsko	-	2
Kolumbie	-	2

V ročníku **2009** nabídlo **15 států** dvě mezinárodní soutěže a více, dalších 14 států aspoň jednu. Jde o údaje z **března až září**. V roce **2018**, tedy po deseti letech (avšak za **leden až září**) jsme napočítali **16 zemí** pořádajících **nejméně 2** soutěže. Aspoň **jednu** pak organizovalo dalších **12 států**. **Celkem** jsme zaznamenali přes **šedesát soutěží v 36 různých zemích**.



Tyto údaje berte jen jako orientační, v našich zdrojích tehdy i nyní jich jistě několik chybí. Přesto jsou jistým přehledem, kde se soutěží daří více, kde stejně a kde už moc ne... Většinou čísla potvrdila obecné mínění, které se týká geografického pokrytí soutěžemi a jejich kvantitou.

Z tabulky je zřejmé, že **Brazílie, Turecko a Chorvatsko** si drží **medailová místa** už tradičně, právě tak jako **bramborová Itálie**. Zajímavé skoky učinily **Španělsko** a **Makedonie**, ovšem každá opačně - první prudce dolů a druhá naopak výše. Zmátožilo se **Srbsko** i **Slovensko**. Dále se však do hodnocení nemůžeme pouštět, protože víme, jak některé země propozice soutěží vychrlí v jednom kvartálu a zrovna ten v naší statistice schází. Poněkud překvapuje



pozice Číny, kde může být chyba už v nabídce *Kalendária GAGu*, kam vše z Číny nemuselo proniknout. Také Írán, Německo, Ukrajina a Polsko určitě během celého roku uspořádají nejmeně o jednu soutěž více.

K tomu poznámka: v tabulce najdete názvy pouze 23 států. Země s jednou soutěží ve sledované části roku jsme před deseti lety konkrétně neuváděli; rovněž letos jsme tak uvedli jménem jen 3 státy (Čína, Korea, Rusko), které tehdy uspořádaly jistě více než jedinou soutěž. Celkem jich bylo loni s jedním zápisem 17. Proto zde kupodivu nenajdete státy jako Nizozemsko, Francii, Lucembursko, Kypr či Kuba, pořádající tradiční soutěže. Ani naopak nové akce, které se rozběhly v Dánsku, Norsku či *Montenegr*u. Nepřehledná a skromná je pozice Indie i Kanady. Též v tabulce ani nemusíme pátrat po USA, Velké Británii, dokonce ani po Africe na jih od Maroka.

A teď ještě loňské „pořadí popořádku“:
(tentokrát jsme podbarvili státy podle kontinentální příslušnosti)

Turecko	xxxxxxx
Brazílie	xxxxxxx
Chorvatsko	xxxxxx
Itálie	xxxx
Makedonie	xxxx
Rumunsko	xxx
Srbsko	xxx
Slovensko	xxx
Belgie	xx
Ukrajina	xx
Polsko	xx
Portugalsko	xx
Německo	xx
Maďarsko	xx
Kolumbie	xx
Irán	xx

Rusko	x
Nizozemsko	x
Norsko	x
Dánsko	x
Francie	x
Lucembursko	x
Kypr	x
Gruzie	x
Kosovo	x
Egypt	x
Maroko	x
Tunis	x
Azerbajdžan	x
Čína	x
Korea	x
Kanada	x
Peru	x

Předloni zařazené evropské státy **Španělsko, Bulharsko a Švýcarsko** - tentokrát nula



Jak vidět, modrá se to velkou evropskou převahou, růžová Asie (s pomocí Azerbejdžanu) remízuje se zažloutlou Amerikou - přestože jsme sloučili Jižní s tou Severní (vlevo logo z Kanady!) Afrika je nečekaně těsně za nimi. Austrálie se v této tabulce nechytla a Antarktida? Zatím od jižního pólu výzva nepřišla. Je jasné, že kdybychom brali v úvahu nikoliv počet států, ale počet soutěží, které na kontinentě existují, pak by Amerika (díky Brazílii) Asii hodně utekla. Ovšem - zase tu narážíme na záhadnou absenci dobře známých soutěží v Číně a v Koreji. Až si někdy najdeme víc času (?) zkusíme překopat bilanci tak, aby zachytila stejné časové období v roce, nejlépe komplet od ledna až do prosince a to opět ve dvou odlišných desetiletích, aby byl zřejmý vývoj - kam to všechno spěje... (red)



Bylo to dáno zřejmě od samého počátku nového deníku. Vydávat denně noviny s omezenými prostředky a vlastně počítat, či spíše od začátku vsadit na pomoc "spřátelených duší", je velké riziko. Přesto do něho vydavatel a redaktoři šli. V e-GAGu není ani prostor, ale ani správné místo na to, řešit kvalitu, postoj, zaměření ani grafiku "Deníku N". Přesto si jedno zjištění, které jsme už prezentovali na ukázkách v minulém čísle, dovolíme. Vychází z toho, že deník svým názvem, hlavičkou, ale i formátem a obvyklým novinovým vzhledem klame, protože je to svým obsahem klasický týdeník - něco jako bývaly Svět práce, Literárky, Zítřek, Kultura, Tvorba či Tribuna... Ale s jedním velkým rozdílem: Jde o týdeník, který vychází každý všední den. Pro čtenáře, který obvykle prolétá denním tiskem a orientuje se podle titulků plus svého zájmu o různé informace, je to problém. Dá se proto soudit, že jde o deník nové doby, určený osobám s "mobily", kteří čerstvé informace a názory mají stále po ruce a ráno si rádi dají něco důkladnějšího, obsažnějšího, zasvěcenějšího - tedy delšího. Na jednu či dvě tiskové strany. A s přesilou slov a vět nad spíše jen doplňkovými snímky... Zasvěcení autoři, obvykle redaktoři, zde mají své tematické části od vnitřní a zahraniční politiky po vědu a... až po sport (dokonce je správně na poslední straně!). Čerstvým zprávám jsou určeny jen dva sloupky v listu, jeden pro pár domácích a druhý pro několik zahraničních aktualit. Jsou tu proto, aby se necítil podveden ten, kdo neposlouchá rádio ani si ještě nepustil televizi či "mobil".

Je proto poctivé, když se tedy titulní strana "Deníku N" (**nahoře!**) nepodobá prvním stránkám klasických novin s kupou snímků a přitažlivých titulků k obsahu. Jak se v takovém případě odlišit a snad i upoutat pozornost, jsme si ukázali minule. Mezitím jsme kdesi zahlédli, že to není zcela originální, protože tak podobně to dělá i starší **Nezávislý** jmenovec "**N**" na Slovensku. Politovali jsme, že si redakce na tvorbu obálek nevybrala nějakého kvalitního karikaturistu (či spíše dva?) ale zároveň jsme projevili pochopení - kde je asi tak vzít? Doba Haďáka, Pálky, Jiráňka a dalších už je opravdu dlouho pryč... *Vico* je za čarou a *Reisenauer* už je zadaný. Ovšem nebyli jsme sami, kdo z profesního hlediska začal zkoumat povahu vzhledu titulní strany "Deníku N". V nedělní předpůlnocím "Newsroomu" se šéfredaktor "N" svěřil, jak na to jdou; že prostě určí základní téma a pak nechají cosi, čemu říkají "*Fotolia*" navrhnout finální podobu. **Viz obrázek dole**, který můžeme (pod titulkem "*Babišův realitní výprodej*") považovat za zdařilý - ale takových zatím nebylo mnoho. Spíše hodně málo.

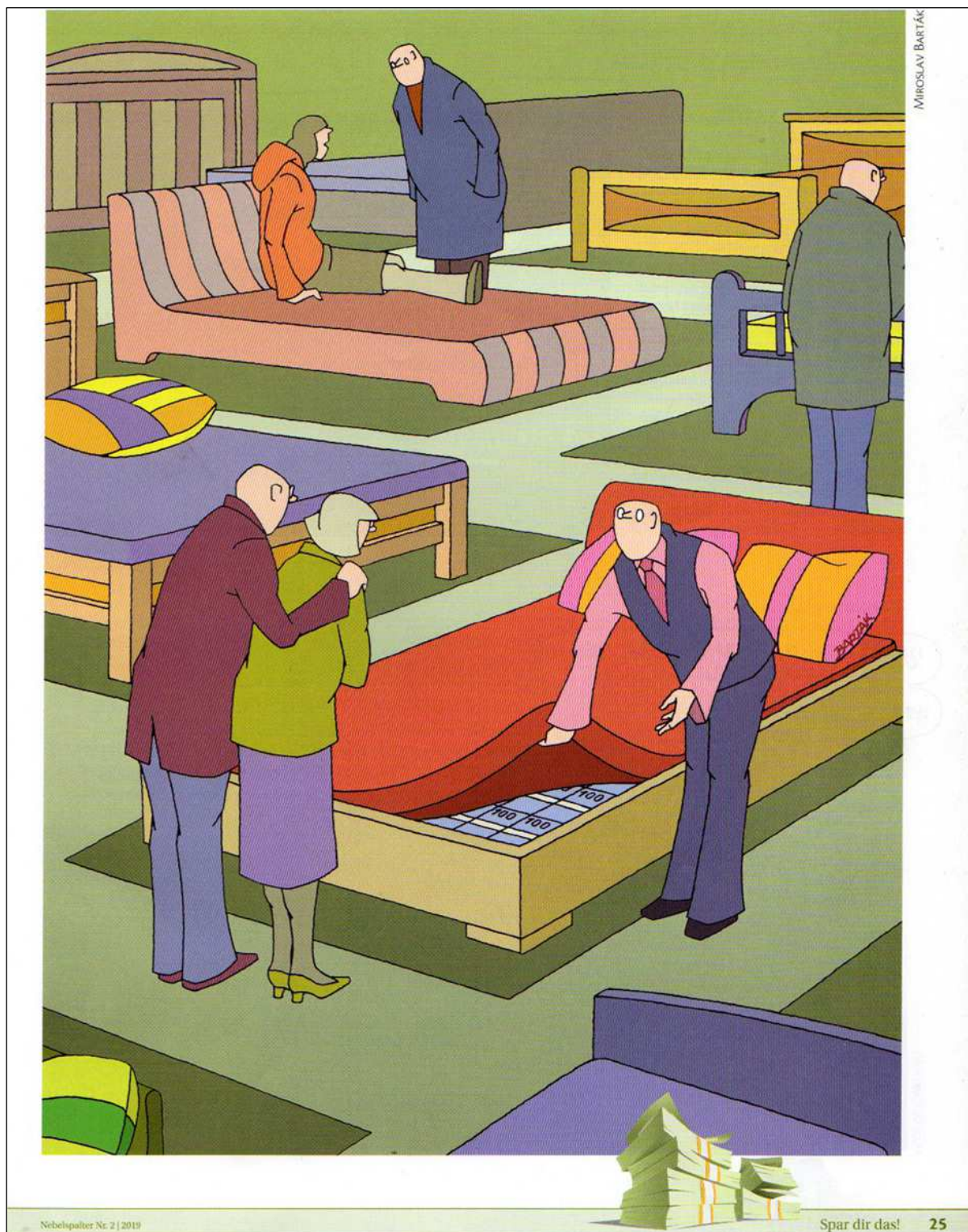
Naopak více bylo těch až deflačních, které mohly nezasvěceného přivést i na myšlenku koupit ten divný časopis dětem...



Dali jsme si tu práci, abychom vyhledali, zkopírovali a pro nezasvěcené trochu roztřídili výtvarná řešení (o autorských stylech nelze mluvit) a ukázali, jak těžké to musí mít v redakci každý, kdo má širší povědomí o výtvarném umění - o vyšším vzdělání v oboru raději ani nemluvě. V levém slupci jsou nápady, které (v rámci možností) bereme. Protože (z důvodu menšího formátu redakčního skeneru) nemůžeme ukázat vždy celou titulní stranu, naše ukázky nepřinášejí hlavní titulek k materiálu, který samozřejmě pochopení kresby či grafiky velmi napomáhá. Takže ty **dva obrázky vlevo** vyšly k úvaze o "Konci internetu jak ho známe" (**nahore**) a k nepěknému spojení tří operátorů mobilní sítě, jejichž domlouvání na cenových tarifech pro obyčejné lidi je třeba narušit - "Je třeba rozbít bratrstvo". Ty **malůvky vpravo** mají také své ilustrační smysly. **Nahore** "Zemanův kanál pomůže přírodě", dole: "Konec e-shopu jako půjčovny". Jenže lze oprávněně pochybovat, zda zrovna takto by měl lákat k nákupu za 24 korun deník, který je na všech dalších stránkách vytvářen pro tzv. inteligentního čtenáře.

Než jsme tento článek dokončili a připravili do březnového čísla, začali zřejmě problém řešit i v redakci. Pod grafickou adresou "Fotolia" se skrývá zřejmě tolik autorské různorodosti, že by už sám vzhled obálky deníku mohl odpuzovat namísto lákat. A tak, aspoň párkrát, už přibyla i ta zprvu záměrně ignorovaná fotografie - zatím vždy portrétní. Reisenauer ani Teichmann nejsou poruce a tak jsme se dočkali jak snímků knížete Schwarzenberga, tak třeba Karla Kryla. A také - jako prvního ze všech - premiéra **Andreje Babiše** (už v č. 4!). Koncem února fotoportrétů přes celou první stranu začalo přibývat, čímž se noviny vlastně pokorně vracejí k týdeníkům a magazínům, které na osvědčené portréty osobností sázejí i dnes nejvíc. Tudíž samozřejmě ony podivné grafické kousky ubývají, noviny se vymykají naší zájmové sféře zvané "výtvarná publicistika" (jejíž podstatou je humor). A tak i tato úvaha může brzy pozbýt smyslu. (I. H.)

Jako obvykle: 64 stran + 4 strany (pevnější) obálky, formát magazinový, vtip na obálce svázaný s tématem čísla (pokažený právě tím, že se do něho vsazuje anonce). Tématem únorového čísla 2 měsíčníku Nebelspalter je "Naše úsporné vydání" - naznačuje, co najdete vevnitř: spoření, ukládání, šetření, peníze...nechybí ani obvyklý symbol, dětské prasátko...



Místo obálky začneme rovnou celostránkovým Bartákem, který - jak se sluší - stále nechápe, že mu táhne na 81. rok života a vymýšlí a realizuje vtipy beze slov na jakémkoliv téma. A stejně jako když mu bylo třicet, je to něco zcela nového, bez nejmenší závislosti na tom, co kde kdy bylo a co kreslí ostatní karikaturisti. Ano, beze slov, přesto bez vysvětlování. A není to tím, že by **Miroslav Barták** neměl pusy, jako ji nemají jeho postavy. Prostě to nechá na situ-

aci, na postojích i výrazech figurek. Nechá to na divákovi, tak jako to dělali Frigo i Lupino ve zlatých časech filmových grotesek.

I únorové vydání samozřejmě začíná aktuální politikou (doma i ve světě) a tak se na ukládání peněz a na banky dostává v rubrice nazvané "Spar dir das!" až od stránky 24 do stránky 34. A kdo by měl mít větší vědomosti, zájem i obavy z tématu než právě čtenáři ze země proslulé nejvíc svými bankami?

Hned na další straně 35 je tzv. *Impressum* - prostě vše o časopisu, kde se kromě údaje o adrese sídla časopisu, kontaktu, redakci a produkci (samořejmě nechybí jak a kde si časopis předplatit - např. tzv. "probe-abo" (na zkoušku) na tři měsíce je pouze za 20 švýcarských franků). Jednotlivé číslo lze pořídit na ulici ve stánku za 11,80. Celoroční abonement činí 98 franků, do ciziny měsíčník předplatitelům posílají za Sfr 128,-.

Jelikož je však v tiráži také seznam stabilních spolupracovníků redakce, nemůžeme si odpustit ho tu přetisknout: začíná právě *Bartákem* (!) a i když je to jen díky přednímu postavení litery "B" v abecedě, tak to v Praze i kolem ní potěší.

Nejde asi vždy o karikaturisty, ale pár jich tu poznáváme; třeba *Burkhardt, Fontana, Künzli, Thulke, Wegmann, Zak...*

Chybí třeba občasní, byť velečastí autoři jako lipský **Lothar Otto** - viz obrázek vpravo. Překlad - shora: **Svatba, Auto, Dům, Rozvod...**

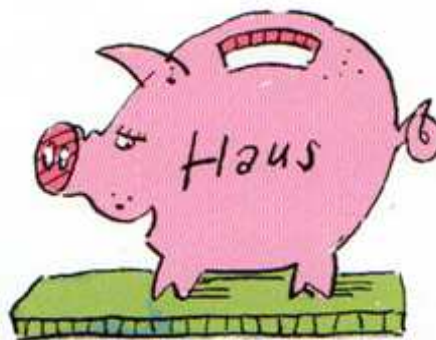
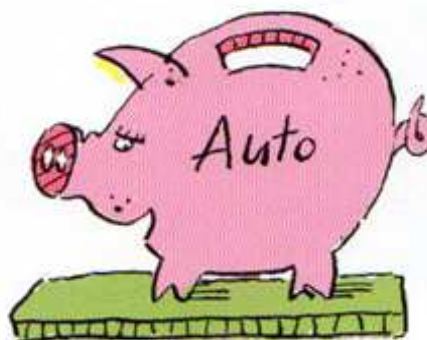
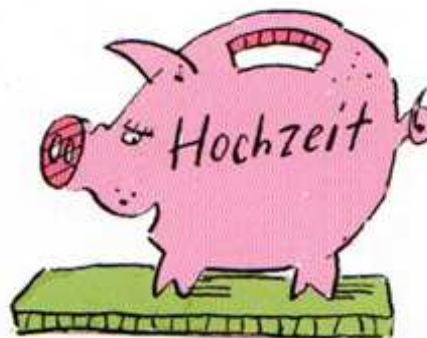
...a také **Jan Tomaschoff**, jenž nám toto číslo legendárního švýcarského titulu poslal (má v něm hned dva vtipy). Jeden z nich **vidíte zde**:



Boj proti Datenklau (jde o chystané právo na návrat z částečného do plného úvazku)
Odbor kybernetické bezpečnosti: "Ti experti budou pořád mladší"

Kresba: **Jan Tomaschoff**

Szenen einer Ehe



A na závěr (aby to nevypadalo, že švýcarský titul je cvičišťem českých a "východoněmeckých" karikaturistů) předkládáme další dva z těch desítek vtipů, tvořících hlavní náplň magazínu. Tyhle vtipy mají pro nás jednu nevýhodu. Doslovný překlad nebývá vždy vtipný, ale když translátor rozjede svou fantazii, aby je zevtipnil, může se dočkat od němčináře výtky, že *konec týdne* zaměnil za *závěr týdne* ba dokonce za *víkend!* A navíc jsme neověřili, zda ty dva dolní fóry nakreslili vůbec Švýcaři... (ih)



Vlevo: *Řekla jsem lázně (Spa) na víkend a žádný úsporný (Spar) závěr týdne.*
 Vpravo: Racionalizace v práci s lidmi ve stínání: *Moment! Ještě přijde jeden!*
 Kresby: *Markus Grolnik a Oliver Ottitsch*

Únorové Sorry č. 2 / 2019 nabízí:



Takže k obsahu - pokud jde o autory a jejich díla. Sorry si jaksi navyklo na "tučnější" verzi čtyřiaadvaceti stránek, neznamená to však, že by oproti někdejšími šestnáctkám bylo usedlejší či úměrně vypasanější, pokud jde o počet vtipů. Má to samozřejmě výhodu, že vtipy nejsou umrněné - 4 vtipy mají pro sebe celou stranu (samosebou včetně přední a zadní obálky). A hned pětkrát se na jediné tiskové straně pěkně roztahují pouhé dva vtipy (na předcházející stránce GAGu vidíte vlevo celostránkový vtip Jiřího Košťáře. Je určen opravdu jen českému publiku, které pozná *Macha s Šebestovou* s jejich sluchátkem, i když reaguje na světově známý problém se značkou Huawei. Hned vedle jsme přifařili ukázkou toho druhého luxusu: Nahoře **Setík**, dole **Souček**. Vybrali jsme oba s ohledem na jejich solidní úroveň, ale nyní si uvědomujeme, že i tady je humor zacílen na české diváky - vlastně čtenáře. Oba mohou být veselé i po překladu do angličtiny, jenže skutečně je ocení teprve našinec, který si zamiloval Kemrovu filmovu hlášku o "bleše psi". A tyto vtipy? O nich zase až na další straně!



Vlevo: **Kulovaný** a **Mareš**. Vpravo **Hrdý** a **Setík**

Ty dva vtipy v levém sloupci ukazují dva novější či dnešní autory Sorry, naopak ty v pravém sloupci jsme vystříhli z dvoustrany “Sorry před 23 lety”. Jeden z nich už nežije, druhý velmi



ožil - aniž by ztratil nápady a šikovnou ruku. Z poněkud odbornějšího hlediska se na této dvoustraně 14-15 ukazuje i někdejší větší komprese vtipů - je to jediné místo v čísle 2/2019, kde se najde na dvoustraně celkem deset fórů což vy ovšem nevidíte (prozradíme tedy, že jsou mezi nimi i ty kreslené Vránou a Doušou před málem čtrvrstoletím).

Nu, a konečně jsme s textem poblíž obrázků o nichž se tu mluví. Vlevo jsme ještě z čísla vykousli dva vtipy rovněž novějších Sorráků. Ten horní Rychtaříkův vypadá (pro toho, kdo zná jeho současnou produkci) jako barevný vtip otisknutý černobíle. Ale pravda to být nemusí, vždyť to může být v noci a jde o černý humor. Rychtařík vystavuje a soutěží, takže slovnímu doprovodu neholduje.

Naopak dolní vtip od Simona je jako většina autorovy tvorby na slovním základě založen. Marek se odpočátku a velmi rychle zaběhl v aktuální sociálně-politické sféře výtvarného humoru; netřeba opakovat, že to chce, aby divák znal jeho styl děle, protože na první pohled se může novic ptát, proč ti divní “ptáci zobáci” s kachním posemem připomínají lidi. Jeho citlivá práce s barvami je oceněníhodná hlavně ve srovnání s autory, kteří s nimi plývají až moc cirkusovým způsobem.

Simon má v tomto vydání ještě další vtip, tentokrát “šířkáč” přes celou stránku a jeho figurky opět ilustrují vtipnou větu - výrok k aktuální situaci v zemi. A kdo se tu ještě vyskytuje? Steska, Ulrike 13 a Hohl. Nu a když přidáme již zmíněná jména autorů přetiskovaných kreseb, je to všechno. Když jsme si to chtěli ověřit, abychom třeba na některého autora v tomto výčtu nezapomněli, našli jsme ještě na třetí straně v rubrice “Zprávy z horší společnosti”, kde Fefík truchlí nad zrovna zavřenou kavárničkou *Kabinet*, ale pak anoncuje i výstavu jistého VQ a neopomíjí pozvat čtenáře i na Renčínovu podzemní výstavu v Českém rozhlasu, v době vydání únorového

Sorry ještě jednou týdně přístupný a mile vyhřátý azyl pro promrzlé návštěvníky.

Celkem má “dvojka” 27 vtipů (+ dva v “Hrdýho okýnku” a deset v zmíněné retrospektivě). Také je v čísle zařazen barevný vtip z “družebního” BUMerangu (autor Andrej Mišanek). Nechybí oblíbená “Velká soutěž” tentokrát zaměřená na “bezprecedentní vlezloprdelkovství směrem k východní mocnosti (...) s otázkou proč a za kolik to česká hlava státu dělá”. Že by za tím byl letošní čínský “rok prasete”? /IH/

Kresby: Jiří Košťál, Tomáš Souček, Marek Simon, Setík, Pavel Rychtařík, Michal Hrdý, Zdeněk Mareš, Eja Kulovaný

Mezitím jsme ještě obdrželi až od *Düsseldorfu* nový výtisk *Eulenspiegels* (No. 3/2019). Máme ho už prostrkaný osmi záložkami kvůli skenům vybraných vtipů, ale musíte si na “Recenzi s ukázkami” ještě počkat - kdybychom berlínskému tisku věnovali obdobnou péči jako *Nebelspalteru* (viz výše) nebylo by už dnešní číslo tlusté, ale supertlusté. Tak tedy na viděnou (či na prohlídnutou) zase příště (red.)

BUMerang

HUMORISTICKO-SATIRICKÝ DVOJTÝŽDENÍK

ROČNÍK V, 23. FEBRUÁR 2019 / SAMOSTATNE NEPREDAJNÉ



Bumerang č. 4/2019

Jak vidíte, podařilo se nám u vtipu **Lubomíra Juháse** (viz vlevo!) při skenování zachovat aspoň část titulku už čtvrtého letošního čísla humoristicko-satirického čtrnáctideníku BUMesang a tím i datum. To, že po návratu na scénu začíná už pátý rok existence je něco neuvěřitelného.

Zároveň si tu tak připomínáme, že je to periodikum samostatně neprodejně, takže pokud si někdo tento unikátní slovenský časopis chce předplatit, musí se vyrovnat s tím, že jeho přílohou je každou druhou sobotu deník Šport.

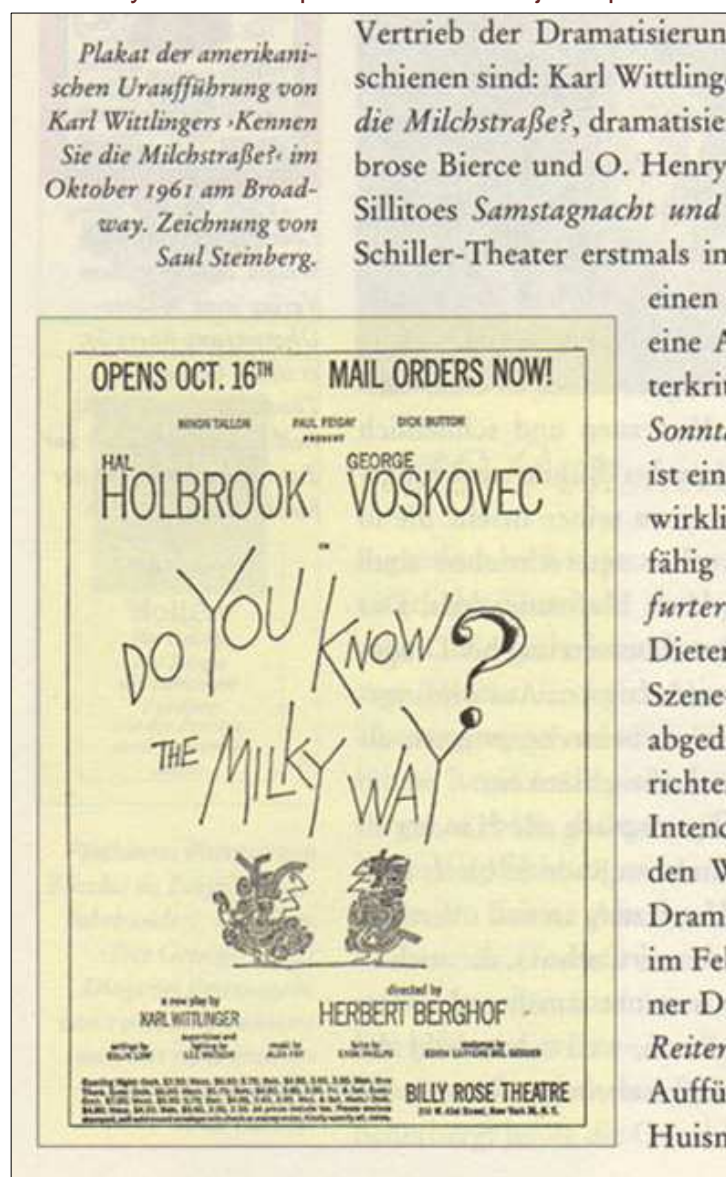
Toto vydání je svým způsobem unikátní svým řešením. Aby byl na titulní stránce listu jediný rozměrný vtip, to se jen tak nevidí. Problém, který tím přinesl znalci karikatur z Prahy, spočívá v tom, že si při prvním pohledu na obrázek myslel, že se Vicům s příspěvkem přihlásil též český Lubomír. Ale Lichý to nebyl a není a abychom byli spravedliví, Juhás má jistě stejnou kvalitu a protože naše zmenšenina může zhatit pointu fóru, dodáváme, že číšník musí mít i na chodníku před vstupem do *Grand Hotelu* jistou úroveň. A to i při solení namrzlého příchodového prostoru...

Pro přesnost vedlejší informace musíme dodat, že Fedorovy *Dereše* si s nikým splést nemůžeme a na zadní straně novin se drží na čelném místě. Ten **vedle** jsme našli v předchozím čísle, ale neb se nám do únorového GAGu nevešel, bylo nám líto zbytečné práce. Tak ho vidíte dnes. K tomu ovšem, pro ty, kdo Bumerang sledují jen z dálky (naším prostřednictvím) dodáváme, že vedle "original dereš" se k **Vicovu** vtipu přitulují i dereše jiných autorů (tentokrát **Andrej Mišanek**) a dělají tím z původního nápadu jednoho východo-

slovenského autora už jaksí legální, oficiální téma - jde o internacionalizaci hornouherských trestných lavic, šibenic a mučících prostředků. Ale abychom to nepřepískli - zcela nadnárodní to může být teprve, až Bumerang zaplaví vlna *derešů* z úrodných českých luhů a hájů.

Celkem skoro čtyři desítky vtipných obrázků jsme tentokrát napočítali na osmi stránkách **Bumerangu č. 4**, z toho asi tucet zcela původních. Pětice dalších je vybrána ze sbírky starých P. F.; další dva pocházejí z výměnné burzy příspěvků s pražským magazínem *Sorry*, čtyři kresby jsou ukázkami z recenzované knížky **Milana Schulze** "Ptáče a vědma" - jejich autorem byl **Bohumil Štěpán**. Vicové rovněž využívají možnosti, které jim dávají propozice prešovské soutěže "Golden Keg" a využívají - byť střídme - zasláných pivních vtipů od zahraničních autorů k propagaci mezinárodní soutěže. V tomto čísle jde o barevný vtip beze slov od **Mahmudjana Ešonkulova** z Uzbekistanu. A šest vtipů je od Čechů. (ih)

Dnešním druhým „dílem“ pokračujeme v představování díla **Saula Steinberga** ze Spojených států. Má to své důvody. Kupříkladu věkovitějším autorům můžeme oživit vzpomínky na dobu, kdy se do kreslení vtipů osobně zapojili a rozhlíželi se po nových vzorech. Jiných, než byly dosud domácí vtipy *Josefa Lady* či satiry *Josefa Bidla* a po válce i importovaný vzor z krokodýlí farmy - od firmy KuKryNikSy. Rovněž to může pomoci v orientaci dnešní mladé generaci. Ta vyrůstala bez konfrontace s celosvětovým vývojem kresleného humoru a krom památečných *Dikobrazů* na dně truhel s písemnostmi svých tatíků si utvářela o tom, co je to výtvarný humor, jen ze stránek odpudivých *Trnek-Brnek*. Což bylo ještě škodlivější (právě v tomto vydání GAGu pro toto tvrzení najdete pár kreslených důkazů).



Revoluce v malém českém světě „kr.hu“ se ovšem v 60. letech minulého století neodehrávala v masovém *Dikobrazu*, nýbrž na stránkách „výběrových“ - rozuměj kulturních - týdeníků či magazinů. O tom jsme začali v minulém GAGu a slíbili pokračovat. Ale nejdříve ještě pár ukázek z tvorby toho, kdo to celé způsobil. Nebo zavinil?

V těch letech se Steinberg de facto už vymknul z úzkého hledí, kterým jsme hleděli na kreslené vtipy. Přivlastnili si ho superexperti na moderní výtvarné umění a jeho vtipy brali jako prvotiny nadějněho umělce, který brzy přerostl žánru *cartoon* přes hlavu.

Porozumět tomu můžeme i díky obrázku nalevo (viz!) kde Steinberg vyzdobil plakát pro divadelní představení „*Znáte Mléčnou dráhu?*“ (cestu? ulici?) uvedenou na Broadway v říjnu 1961. Pro československého občana ovšem zajímavé především kvůli jménu herce *Jiřího Voskovce* v hlavní roli.

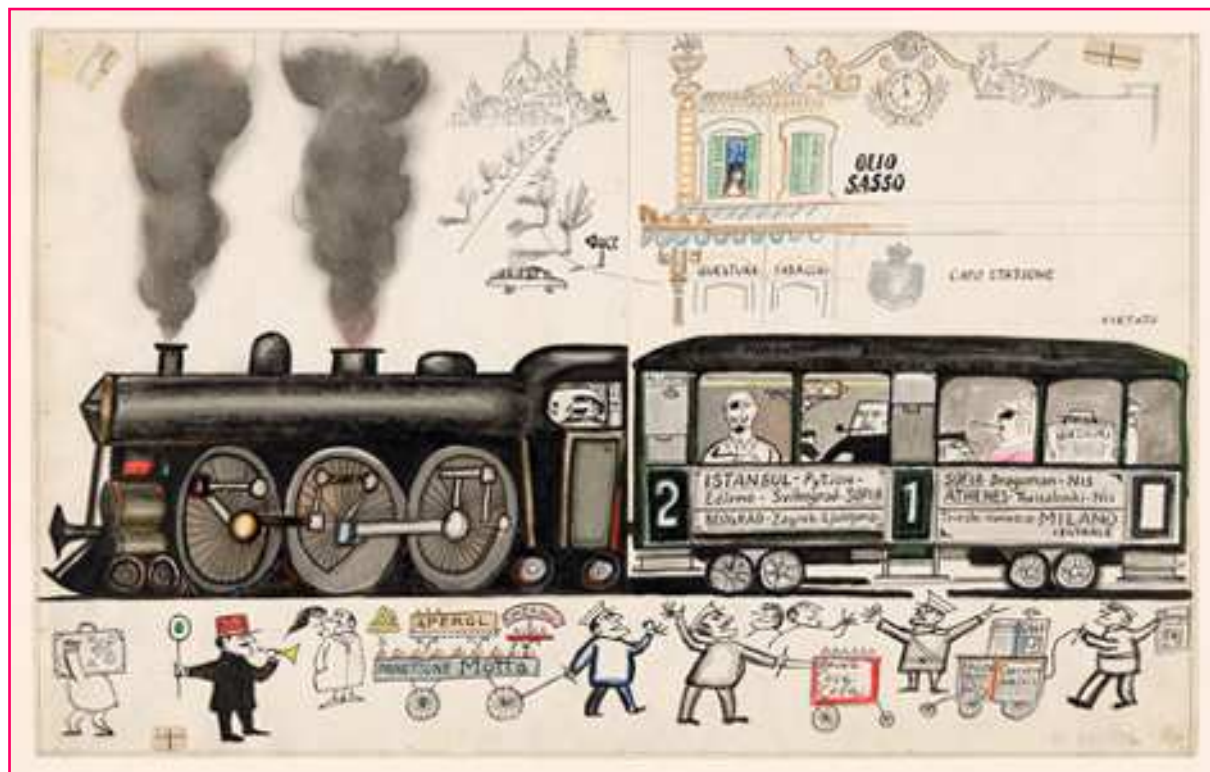
Už *Macourkův* výběr kreslených vtipů od Steinberga pro Odeon (tehdy ještě SNKLHU) měl mezi 179 kresbami zastoupení „vtipů“ asi poloviční. Už frontispice (vepředu i vzadu) ukazovaly dvě dámy u jejich „her“ a nemělo cenu hledat pointu - Steinberg se snažil vystihnout povahu žen přes jejich vzhled

(výzdobu) od klobouků po botky. Totéž pak v albu činí s auty, vilami, byty, s nábytkem a často i s celou krajinou - celá města, ulice a lidi, kteří zde (různě) žijí jsou objekty jeho vidění. Zvířata, hodně ptáci a také rostliny - třeba vzorník palem, které zachytil. Především však člověk, různě chápaný - různý ve svém vzhledu a hlavně ve svých zájmech. Jeho charakter výtvarník vyjadřuje nejen výrazem tváře, ale také osobním podpisem anebo zvukem vyluzovaným hudebním nástrojem - a výstižně zachyceným graficky (!).

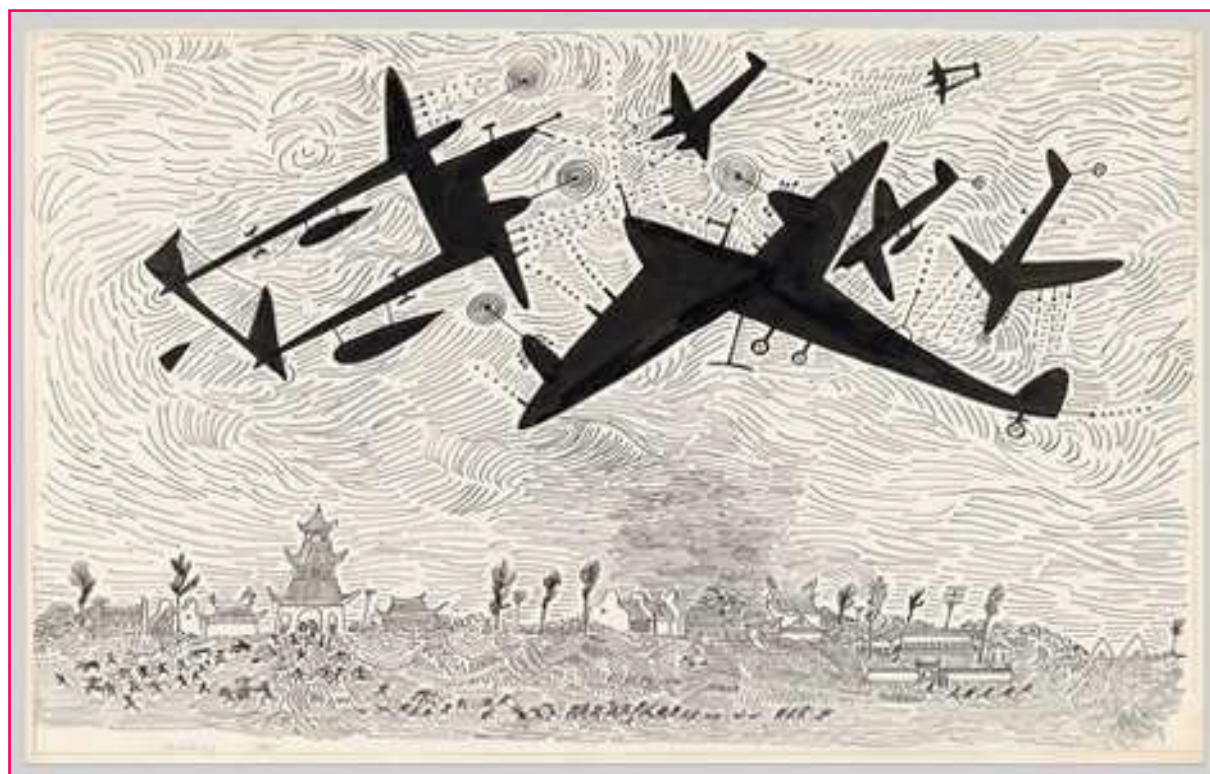
V Praze jsme samozřejmě z tisku znali (a „žrali“) ty jednoduché, přesné, jen citlivou linkou vystižené „vtipy“ beze slov. Nešlo však ani zdaleka o anekdoty, ba nešlo ani o to se nad konečně pochopeným obrázkem rozeřvat smíchy. Spíš šlo o to se kresbou zabývat a často obdivovat její přesnost ve stylu i podobě. V *Macourkově* výběru z června 1959 - asi i kvůli

vydavatel, který jistě dával přednost umění před karikaturou - se nachází dost výtvarných kreač; nebyla to sbírka humoru pro dělný lid. Přesto náklad (5000 výtisků) rychle zmizel z pultů. Nicméně dnes ji lze najít v antikvariátu třeba za desetikačku (kniha stála Kč 16,-) Zatím jsme v době, kdy se teprve rodil pražský *Polylegran*, kdežto Steinberg měl za sebou už tři významná (jak se časem ukázalo) alba, z nichž výběr čerpal. Až při podrobném zkoumání tiráže člověk zjistí, že se na vzhledu obálky podílel český karikaturista *Svatopluk Pitra* - deset let po jejím vydání už taktéž obyvatel Saulova New Yorku...

To už se Steinberg věnoval i barvě a větším kompozicím, především ze svých cest po světě:



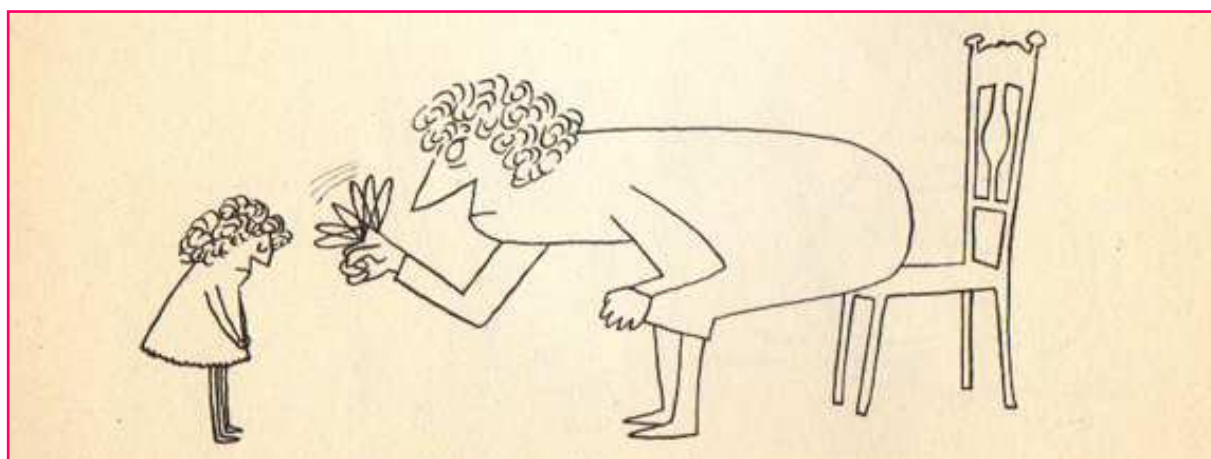
Nahoře na nádraží doráží spoj *Milán-Istanbul*, dole je plné nebe (nad Tokiem?)



Velmi brzy se ke Steinbergovi přihlásila skupina českých karikaturistů „**Polylegran**“ - třeba v roce 1964 v *Mladém světě*, to byl jakýsi pomyslný vrchol novinové polemiky mezi zastánci „nové vlny“ a kreslíři plus jejich „vrstevníci“ tradičního „módu“. Díky **Jaroslavu Malákovi**, který seskupil a nakreslil dvacítku „pokrokářů“, především z „mladosvětových“ a zároveň „mnoholegracových“ autorů, máme tak přesný obrázek atmosféry té doby. Jak vlastně zajímavé to byly časy, a jaké obliby se tehdy náš žánr a jeho umělci těšili ve veřejnosti, potvrzuje i „**Hold Saulu Steinbergovi**“, jehož figurku včetně typických botek Malák tak pěkně podal.

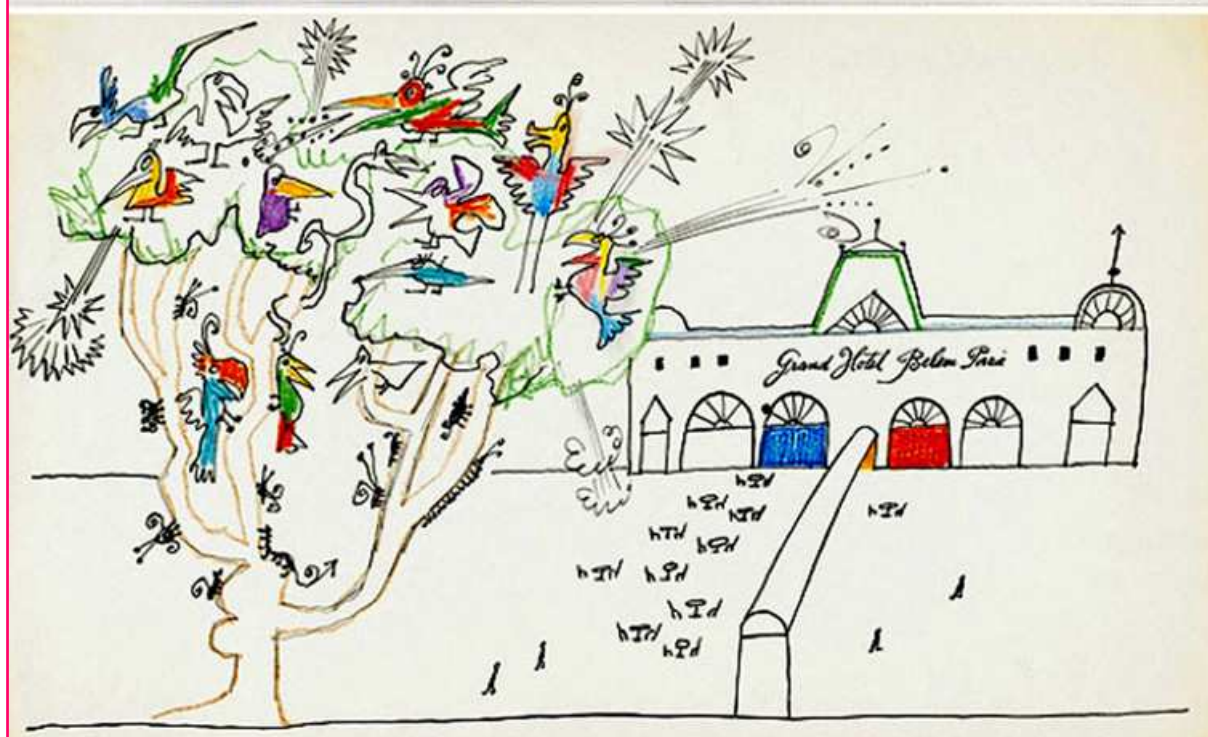


A my tu ještě opišeme jména portrétovaných kreslířů zleva a dolů: Nepraš, Jiránek, Hlavín, **Jirásek***, Štěpán, Štěpánová, Štěpánek, Kopečný, Winter (jako žena). A na pravé straně shora: Hanuš, Borna, Lidák, **Weigel***, **Jelínek*** (na ramenu má Borna), Skála (myslivec), Zemlička, Smolka, Kopřiva, Kalousek a vpravo dole sám **Jaroslav Malák** (s fotoaparátem).



Typická jednoduchá linka, typicky *steinbergovské* ztvárnění pohybu. **Tako to začalo...**

A jak to končilo? Vidět pár kousků prací geniálního umělce opravdu nestačí. Ale můžeme si listovat v těch nejlustších sbírkách v „cartoonsbibliotéce“. A vybrat z nich aspoň tyto dva. **Nahore** je „Techniques at a Party II.“ (1953), **dole** je barevná práce asi o dvacet let mladší.



Alba: Pro vážné zájemce o život a dílo umělce přinášíme seznam jeho zásadních publikací z let 1945 - 1973, tak jak je uvádí *Harold Rosenberg* v albu **Saul Steinberg***) o 256 stranách obsahujících 274 prací - a 64 stran je plně barevných. Vyšlo k výstavě uspořádané ve *Whitney Museum of American Art* (1978). Vybíráme americké publikace **All in Line** (1945), **The Art of Living** (1949), **The Passport** (1954), **The Labyrinth** (1960), **The New World** (1965) a **The Inspektor***) (1973). Krom toho ještě vybíráme **Dessins** (1956 - Paris) a **Steinberg's Paperbacks***) (1964 - Hamburg). (IH)

***) Takto označené svazky máme uloženy v knihovně**

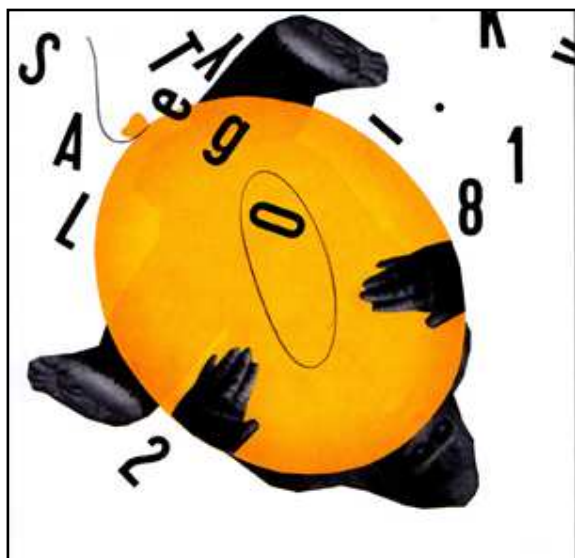
Kresby: **Saul Steinberg** (USA)



Pencil and crayon on paper 61 x 47,6 cm

Zdroj: Harold Rosenberg: „Saul Steinberg“

Po Steinbergově smrti v roce 1999 vznikla na jeho přání Nadace Saula Steinberga, jejímž cílem je "usnadnit studium a ocenění přínosu Saul Steinberga pro umění dvacátého století" a také "sloužit jako zdroj pro mezinárodní kurátorsko-vědeckou komunitu i pro širokou veřejnost".



Už obálka loňského katalogu jednoznačně ukazuje, že se v polské Legnici nic nemění. Což je fajn, když počet udílených cen i výběr porotců i systém hlasování zachovává tradici stejně jako hlavní donátor a hlavní organizátorka se po řadu let nemění. Obdobně je tomu s katalogy. To potěší kvůli kvalitními papíru, tloušťce svazku a stabilnímu formátu. A nepotěší, pokud jde o *svobodomyslnost*, kterou dává pořadatel grafickému úpravci.

Obálky jako naschvály

Až se zdá, že je mezi výtvarníky dokonce věci prestiže překonat hlavně na obálce už tak vysoko nastavenou hranici neporozumitelnosti - tedy zašifrování informace o jakou publikaci tu jde. Tentokrát je grafika katalogu dílem dvojice *Wojciech Mazur a Szymon Szymankiewicz*, ale

pokud jde o obálku, je spolu s plakátem a pozvánkami uvedena jako autorka *Monika Hanulak*. Zda to byla ona nebo ti dva jmenovaní, koho napadlo našišato hozenou *Gorilu s oranžovým oválem* poházet ještě písmenky S, A, L, T, e, Y, g, 0, K, 1, 8, 2, kouskem R a tečkou, z tiráže zřejmě není. Dodejme jen, že jedno malé "a" plus jedna "0" zabloudila provokativně až na zadní stranu obálky. Na předsádce je z toho uživatelsky příjemnější, byť rovněž poházená sestava, která opravdový název už prozrazuje. Totožná písmenka (druhá sada totožných) se pak objevují roztroušena uvnitř na osmi stránkách (tu jen jedno, tu víc ve shluku) ale vždy jen tam, kde jde o texty - do soutěžních prací se nepletou.



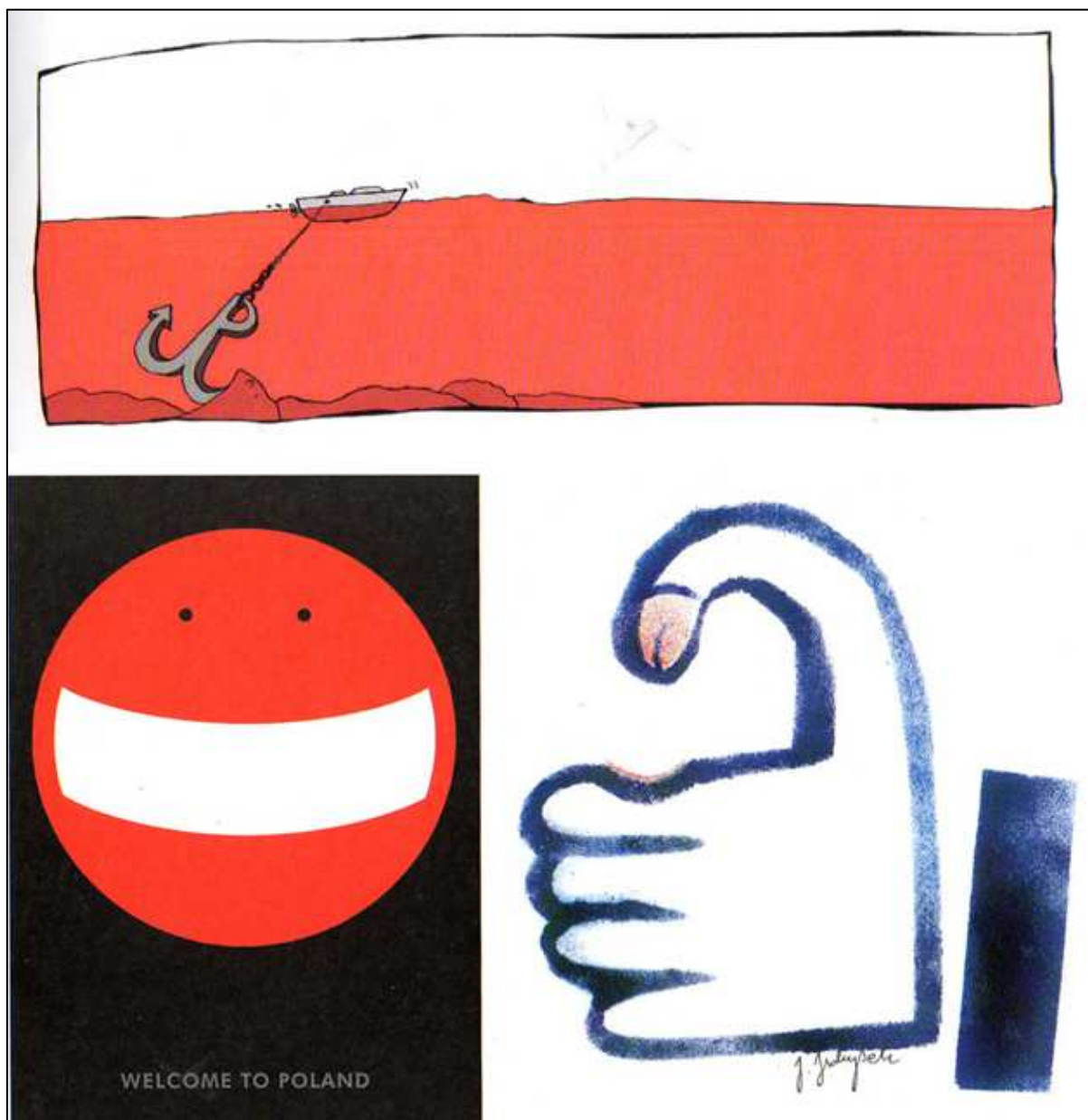
Kresby: vlevo **Reinldo Pagan Avila** (Španělsko), vpravo **Victor Solis** (Mexiko)

Jelikož nejsme staromilci, bereme to jako dotažení nápadu do konce. Tedy sice rušný, nicméně sešit sjednocující grafický prvek. Jinak jen poznámku k volbě písma - vše je vysazeno úzkým groteskem a navíc verzálkami. Ty pak, jsa někdy světle oranžové barvy, jindy pak tak malými typy, (ukázka na další stránce!) vždy potrápí oči i nejbystrozrakovitého čtenáře. A nejen pod obrázky, ale i (zbytečně!) v úvodním slovu *Oskara Weise*, šéfa jury loňského ročníku. Ten zde má hned tři dvoustrany, nejen ve své rodné "*švýcarštině*", ale i v překladech do polštiny a angličtiny. Němčina je rovněž všude, až po samu tiráž, řádným třetím jazykem svazku.

Seznam vítězů

Výsledky mají pro sebe na začátku celé tři stránky čtvercového formátu, který je pro výstavy kreslených vtípů nejvhodnější - nediskriminuje co do velikosti reprodukce podélné (ležaté) a-

ni výškové (stojaté) vtipy. Nejvhodnějším formátem je proto už dlouho ten čtvercový - je dost zajímavé, že autoři zasílající do soutěže své obrázky, toto neberou v úvahu. A zároveň potěšující, že pořadatelé s pomocí poroty čtverec při posuzování nijak nepreferují, byť by to pro vzhled katalogu znamenalo jistě plus - ubylo by prázdných bílých ploch.



Kresby: nahoře **Janek Janowski**, vlevo **Eugeniusz Skorwider**, vpravo **Justyna Jedrysek** (všichni PL)

Tím se však evidentně pořadatelé netrápí, jinak by grafika vyhodili už s maketou, kde jsou texty prosvětlené proklady, až to bolí (oči). Vždyť úplně všude mohlo sloužit písmo i o dva stupně vyšší a aspoň v polotučné verzi. Abyste viděli, jak to vypadá, tak tady je ukázka:

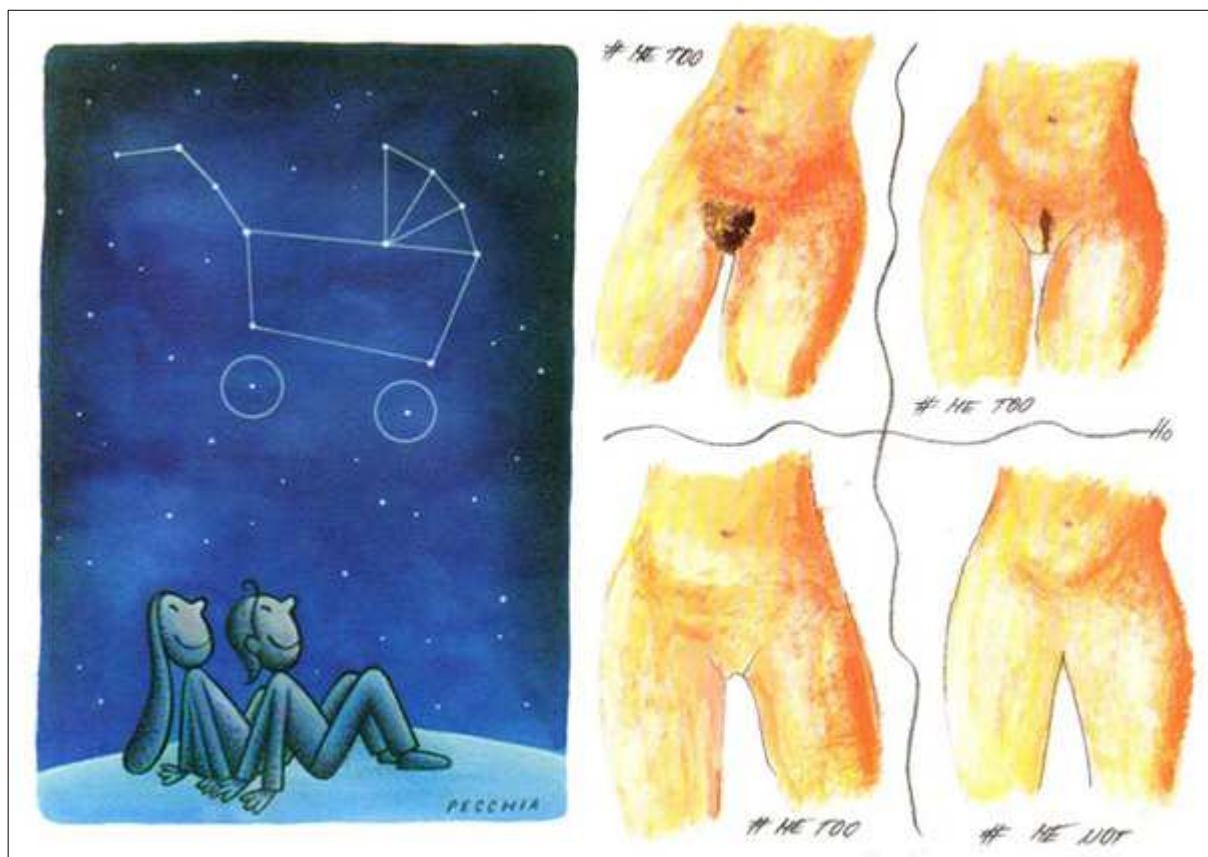
NIKA JAWOROWSKA-DUCHLIŃSKA / PL
 PO PTAKACH / IT'S ALL OVER / DIE VÖGEL SIND WEG (EST IST ZU SPÄT)

Ve skutečnosti je písmo pod obrázky ještě o něco menší, ale takové možnosti už náš písmový fond nenabízí. Trapné je, že to nejdůležitější, což obvykle není název díla ale jméno autora, je ještě znečitelněno supersvětlou barvou...

Tolik naše "malicherné" výhrady. Ale co jsme ještě nevyřkli, je důležitější. Satyrykon si udržuje pověst (a dává si záležet) soutěže té umělecky nejvyšší kategorie, tedy výtvarně kvalitnější, než je běžné vystavování a tedy zařazení kdejakých vtipů z neškolených rukou do katalogu. Souvisí to s celkovou pozicí polské grafiky, jak jsme ji poznali už v 60. letech minulého století, především díky filmovým plakátům, ale i ve stylu autorů výtvarného humoru v polských časopisech...

Vtipy v Polsku kreslili hlavně absolventi vysokých uměleckých škol, akademií, a ne jen té jedné varšavské. Přiměřené tomu pak bývá i složení posuzovatelů. Domácí porotci jsou často právě znalci umění a neprojeví velké porozumění pro výborný nápad, když není dle jejich názoru dostatečně esteticky ztvárněný. Takže autor ho sice vymaká co nejlépe a jak umí, ale umění to holt není. Nejen mezi oceněné kousky, ale ani na výstavu a tudíž do katalogu nemají právo se vlísávat kresby, které tato kritéria neplní.

Stránek má publikace skoro 150 a tiráž prozrazuje, že redaktorkou je *El. Pietraszko*, dále kdo se podílel na diplomech a medailích, ba dokonce tu je zmíněn i autor sochy *satyryknského "chłopczyka"* (*Zygmunt Januszewski*). A hlavním sdělením je pořadatel. Je to *Legnické centrum kultury - Fundace Satarykon* - má tuto adresu: www.satarykon.pl.



Povinné téma bylo "Empatie", volná kategorie se tu tradičně nazývá "Satyra a Žert". Z vítězných kreseb jsme už pár publikovali loni s výsledkovou listinou. Pro dnešní recenzi vybíráme pár dalších. Pokud jsme někdy některou z nich otiskli v GAGu, omlouváme se, ale snad se tolik nestalo. Oceněnou kresbu *Jiřího Košťýře* tu tedy nenajdete, vybrali jsme sem jinou. Viděli jste ji na obálce tohoto vydání GAGu. Zatímco oceněná práce (III. cena v kategorii vtipů) je na str. 26 doprovázena *Jiřího* jménem a státní příslušností PL (zřejmě nepozornost, souhlasí s Poláky), tak u dalších třech už je *Košťýř* v katalogu opatřen domicilem CZ.

Kresby: vlevo **Andrea Pecchia** (Itálie), vpravo **Oldřich Hejzlar** (Česko)

A co Češi?

Na str. 131 - 136 jsou uvedeni autoři všech obrázků v katalogu. Nikoliv však podle zemí, jen podle abecedy. Našli jsme tam *Košťýře* (4x), *Kovaříka* (2x) *Hejzlara* a *Srnů* (oba 1x). Jména všech soutěžících osob v katalogu chybí a nemůžeme tedy českou účast posoudit.

Ted' ještě pár obecných čísel o účasti. Ty z katalogu můžeme porovnat s čerstvými čísly:

2018: 2107 vtipů 584 autorů z 54 států (v anglické verzi je států uvedeno jen 51),

2019: 1933 prací 539 autorů z 52 států

Možno konstatovat, že jde jen o máloprocentní, tedy nepodstatnou změnu, účastí půl tisícovky autorů zůstává Satarykon mezi těmi ve světě nejjobesílanějšími.

To je do GAGu vše. Katalog už se tísni se staršími rodáky z Legnice na svém místě, bohužel jen tři z nich (ty poslední) nejsou ve spodní části poškozeny vsakem "spodní vody" zateklé do police v pečlivě zasklené skříni... Naštěstí mají všechny rok soutěže napsaný na hřbe-

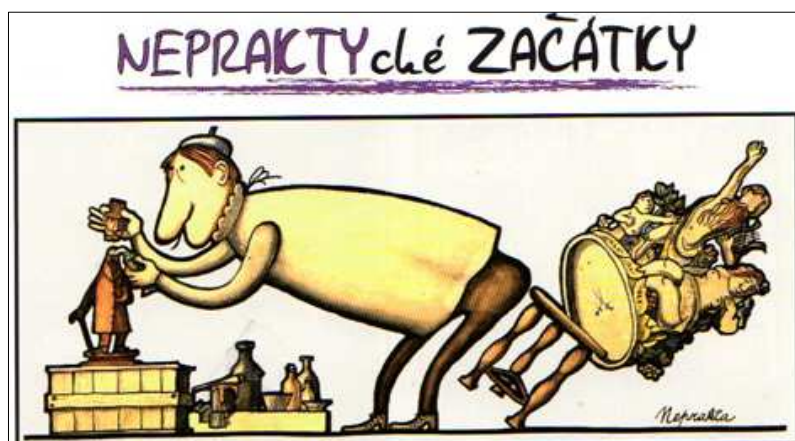
tu, takže je lze chronologicky řadit pěkně po sobě a vidět tak i co chybí. Jen jeden (1987) je trochu větší, další už "sekaj rovnotu". Máme jich tucet (až na dva nabyté přímo v Polsku jde o svazky od hodných dárců různých jmen). A také jeden, věnovaný **Sarykonům 1977 - 1997** s obálkou *Tomasze Brody*. Ač je též mírně pokroucený, chtěli bychom se mu časem víc věnovat, protože je v něm kupříkladu přehlídka snad všech cen (sošek, trofejí) jak je v Legnici pro vítěze postupně vymysleli a vyrobili. (ih)

Minirecenze / **Pamlsky** firmy **NEPRAKTA**

Zajímavý kousek do sbírky

Jaksi mimo mísu, tedy mimo obvyklé zdroje, nakladatele, vydavatele či galeristy, od nichž to očekáváme (anebo jsme si dokonce na takové publikace zvykli), objevila se středně velká publikace plná **Nepraktky** - samozřejmě jeho vtipů, snímků, kopií dokumentů a též zasvěcených textů. Málem bychom teď pod vlivem prvního prolístování své hodnocení přepískli pravíc, že ty snímky, dopisy či texty jsou v **Pamlscích firmy Neprakta** zajímavější než vtipy, které většinou známe. Konečně aby taky ne - když se pražský Mistr z Cukrovarnické ulice už před osmi lety natrvalo přestěhoval; za řeku, až nahoru - na vinohradské Olšany. Jenomže...

Takže znova: Kresby jsou pochopitelně tím hlavním, proč se chodí na výstavy to dá rozum. A těch deset desítek obrázků ve svazku o 56 stranách plus čtyř stránek obálky (vnější dvě jsou pro věc také využity) je speciálně ošetřeno. Co do sestavení jde zásadně o stránková a výjimečně i dvoustránková tabla. Věnují se jednotlivým tématům dle oblíbených Nepraktových oblastí zájmu - a mají lákavé názvy. Obsah v brožurě není, takže jen listujeme: *Antické motivy, Biblické podněty, Ze starých bájí, Na právu útrpném, Z vojenského sukna, Lupiči a soudy, Na koštěti, In flagranti, Erotika...* celkem jsme jich napočítali jedenadvacet. Ovšem čím je publikace vydaná k výstavě v **Obrazárně Špejchar Želeč** (potrvá až do května 2019!) zajímavá jaksi navíc, jsou osmistránkový text "**Sourozenci smíchu**". Tím se k **Jiřímu Winterovi** přiřadili i *Kopečný a Švandrlík* - a nakonec i *Šnajdr*. Všichni jsou už též mrtví, ale jsou tu strážci Nepraktiho odkazu, jako třeba **Pavel Šmidrkal**, autor zmíněného úvodu a organizátor výstavy s přidruženou publikací. A také jako další dvě živoucí osoby, jimž na závěr autor děkuje: "*Zpracováno vlastním jazykem s využitím zdrojů významného nepraktologa pana Jaroslava Kopeckého a podle vzpomínek Daniely Winterové, vdovy po malíři*".



Tím to však vůbec nekončí: půvabná je dvoustrana **NEPRAKTYcké začátky**, které ukazují Winterovy první vtipné kresby, některé už signované "Nep.", nicméně mající hodně daleko k typickému a brzy na trvalo ustálenému stylu mistra Wintera. Obdobně zajímavé - samozřejmě především pro fajnšmekry - jsou dvě dvoustrany prezentující chronologicky, pěkně po sobě každého z obou ná-

mětářů jako autorů skic - a ve stejném rámečku je i výsledné Winterovo dílo. Zatímco u Kopeckého jde vlastně o hotové vtipy jen před závěrečnou designerskou úpravou, u Švandrlíka jsou situace jen lehce načrtnuté a důležitým podílem jsou jeho kvalitní texty pod obrázky, které netřeba překopávat... Další součástí katalogu jsou třeba ukázky plakátů anebo příležitostné kresby - vesměs blahopřání k Novému roku neboli p.f... Nu a zasvěceným slovem Jaroslava Kopeckého celá sbírka vrcholí. Pokud nám to autor a čas dovolí, určitě alespoň s některými odstavci tohoto textu čtenáře e-GAGu pobavíme. A pánskou majoritu mezi abonenty také potěšíme zajímavými snímky z pozdní Winterovy tvorby v oblasti aktů. Název je - byť obrázek na obálce klame - vybrán dobře. Jde opravdu o vybrané pamlsky z Nepraktovy kuchyně. Upekli nám je kdysi moc dobře a jejich chuť rozhodně neslábne...

Napočítali jsme 176 kreseb, naprostou většinou vtipů. Další obrázky jako jsou snímky a dokumenty jsme vynechali. Berte je teda jako bonus, jak se teď takovému přilepšení říká.



Co jinak dodat? Už jen místo, kde by si svazek mohl pořídit i takový citel vtipů, který se do Želče nedokáže vypravit. A máme o tom informaci od zasvěceného spoluautora díla:

“Kromě Špejcharu bude k dostání v knihkupectvích Kosmas v celé ČR (dnes má 30 prodejen) a pak v pražských velkoknihkupectvích Akademie a Luxor, která leží naproti sobě v horní části Václavského náměstí. Celkově se do veřejného prodeje dostane ale jen 150 kusů,” říká Jaroslav Kopecký. /G-men/

Ještě k výstavě samé:

“Na zahájení výstavy přišlo cca 200 návštěvníků a většina se zdržela do pozdního odpoledne. Nejen pro dobré jídlo, kvalitní víno či točené pivo, ale i kvůli přátelským hovorům, k nimž jsem se snažil přispět výkladem o Winterovi - Nepraktovi a jeho spolupracovnících,” referuje z místa **Jaroslav Kopecký**. Ten nám také na požádání sdělil trochu víc o neobvyklém výstavním objektu:

Barokní špejchar v Želči u Plané nad Lužnicí

Budova patří *Věře a Martinu Novákovým*, objekt zrenovovali ze svých soukromých prostředků a náklady byly nemalé. V přízemí rozlehlé budovy je regionální muzeum s ukázkami starých zemědělských strojů, v patře je Obrazárna, která kromě stálé expozice výtvarného umění pořádá pravidelné výstavy, hojně navštěvované kulturním publikem z blízkého i vzdáleného okolí. Blízkým se rozumí Tábořsko a Budějovicko, vzdáleným to ostatní. Často tu vystavují pražští výtvarníci, ale i třeba brněňští - to je případ současné náplně, kdy kromě Neprakty se prezentuje i brněnský malíř Přemysl Piťřík. O provoz Špejcharu se stará Jan Vesecký, kurátorem a moderátorem vernisáží bývá spisovatel *Pavel Šmidrkal*.

Ten mě oslovil koncem minulého roku se zájmem o Nepraktovu výstavu a dohodou bylo udělat rozsáhlejší přehled Mistrovy tvorby. Vybral jsem na 150 kreseb napříč časem i jednotlivými tématy a Martin Novák se po shlédnutí výběru rozhodl investovat i do vydání výstavního katalogu, resp. publikace, která by současníkům, nepamatujícím Nepraktovu tvorbu, tohoto génia české karikatury přiblížila. A nakonec jsem byl vyzván k osobní vzpomínce na přátelství s Jiřím Winterem a „donucen“ k ukázce svých kreseb, jimiž jsem si vylepšoval vojenský žold během presenční služby a na něž nejsem moc pyšný. Jednak jsou nepraktovskému stylu víc než poplatné a navíc je jedna z nich Nepraktovi přímo "ukradená". Holt, ukryté hříchy mládí, které ke stáří vylézají na světlo denní. Nakonec měl duchovní otec katalogu (Šmidrkal) nápad, dát na zadní stranu sešitu tablo všech, kteří se nějakou měrou na výstavě podíleli - autorsky, organizačně, finančním příspěvím či dobrou radou a morální podporou.

Jaroslav Kopecký

Nahoře: první vtipy **Neprakty**

Výstava je otevřena od úterý do neděle od 10. do 17. hodiny a potrvá do konce května 2019.

Objev / Michael Jackson jako strašidlo!

Nejprve "vocode": Superkorektnost, která zachvátila média v USA začíná přepisovat dějiny umění. Už víme, že se filmy s herci, kteří si v mládí "něco začli" s děvčaty lačnicími po kariéře, v televizi neshlédneme. Podobně tomu začíná být u zpěváků. Chudáci rokeři, které dívky obtěžovaly při turné... Ale nic. Tedy nic proti tomu, že se idol *Michael Jackson*, už za živa proslulý úchylnou "péčí" o chlapečky, až teď, deset let po smrti, objevuje v správném světle. Některá rádia přestávají hrát jeho písničky a nabídka klipů se snižuje. Ale proč to mají odnášet všechna díla, na kterých se padouch podílel? Dokonce i parodie, které si z něho dělají prču? Přišla zpráva, že už i animovaní Simpsonovi, budou o jeho hlavu kratší. Konkrétně: Když Homer Simpson narazí v blázinci na muže, co si myslí, že je Michael Jackson, musí se dotyčná epizoda seriálu z roku 1991 odstranit. Je až neuvěřitelné, že i ta "hrdě nekorektní" Simpsoniáda stáhla ocas. Hlavně však stáhla to, čím se dřív pyšnila: totiž že píseň k narozeninám Lízy Simpsonové v té epizodě napsal a zazpíval osobně Jackson! Už ji neuslyšíte. Jelikož je v seriálu zařazování osobností divácky lákavé a proto běžné, mohou se kvůli jejich starým hříchům stát z kompletu bezzubé trosky.



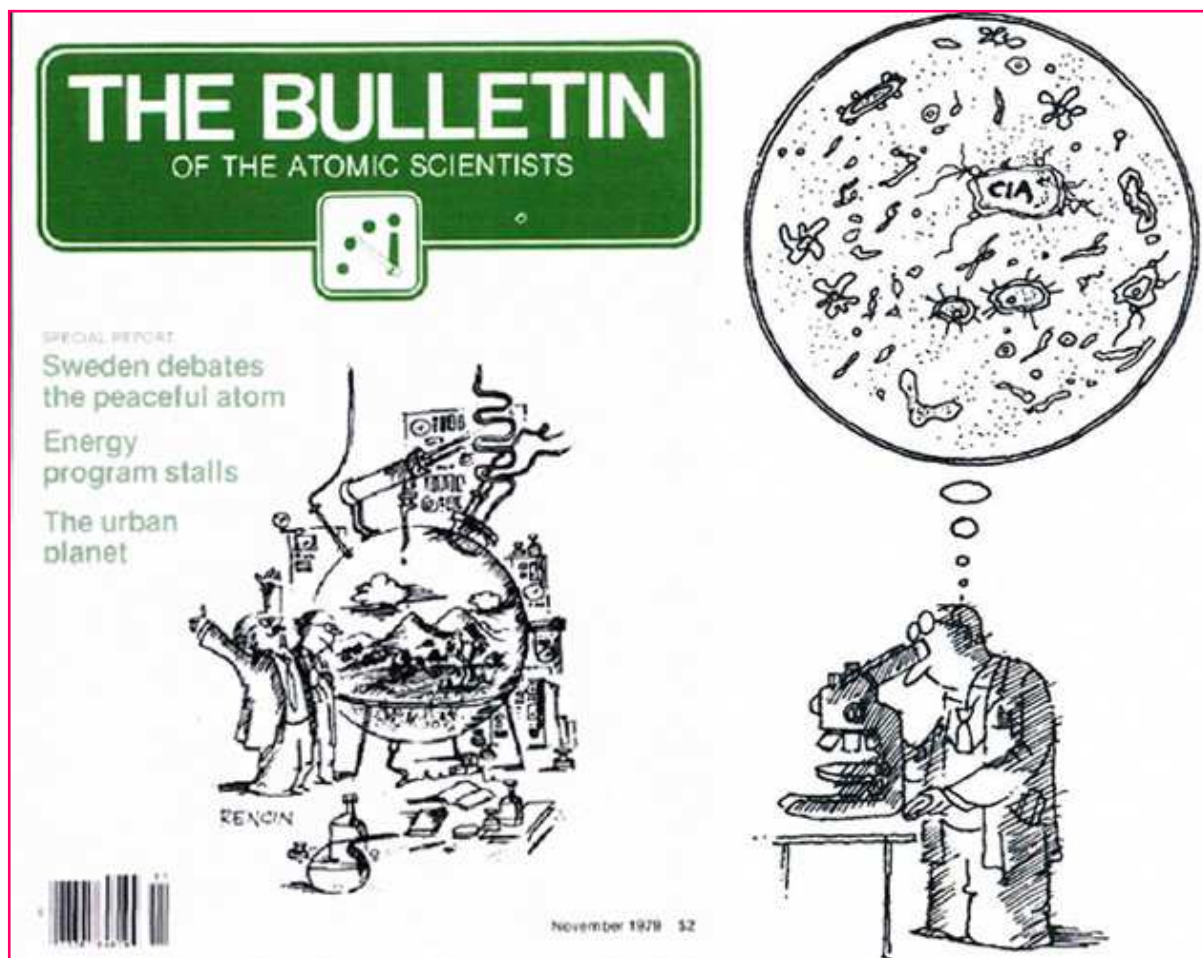
A teď to hlavní: v MfDNES z úterý 12. 3. 2019 se o tom na stránce *Názorů* objevil komentář a ve vedlejším *Skicáři Václava Teichmanna* i vtipný portrét *Majkla*. Nevím, zda to pochopí mladší osoby, ale nám ta kresba cosi připomínala - něco nám pořád strašilo v hlavě... Aha! Vždyť je to přece narážka na Sekorovo medvědí strašidlo jménem **Barbucha!** Jasně, mrkněte přece na ty ručičky a nožičky! Je fajn, když se podaří současné dílo obohatit o historii a čtenář se tak potěší, že test jeho paměti dobře dopadl. Demence u nás ještě nedosáhla vrcholu; díky Vašku! (gmen)

Po úspěchu obou pražských výstav z díla Vladimíra Renčina jsme usoudili, že by přinejmenším abonenti e-GAGu neměli tím být navždy uspokojeni, pokud jde o autorův humorný odkaz. Minule jsme přinesli ukázky z alba vydaného v BRD. Redakce nyní požádala Jiřího Hruboně (Renčinologa a kurátora několika jeho výstav) o výběr ukázek z méně známých oblastí tvorby autora, které ošetřuje, doplňuje a soustřeďuje ve svém libereckém archívu. Pro rubriku **Retro** autor vybral nejprve další kousky z ciziny.

1. díl: RENČÍN a... zahraniční tisk

Renčinovy kresby se začaly objevovat v zahraničních novinách a časopisech od roku 1966. a to v Německu, USA, Velké Británii, Francii, Itálii i v dalších zemích. Jistě i v souvislosti s tím, že hovořil německy, jich bylo nejvíce publikováno v SRN (před sjednocením v NSR) a to především v renomovaném týdeníku „Die Zeit“, dále v měsíčnících „GEO“ (= cestovní ruch), „Bild der Wissenschaft“ (= věda) a „IG METALL“ a dalších.

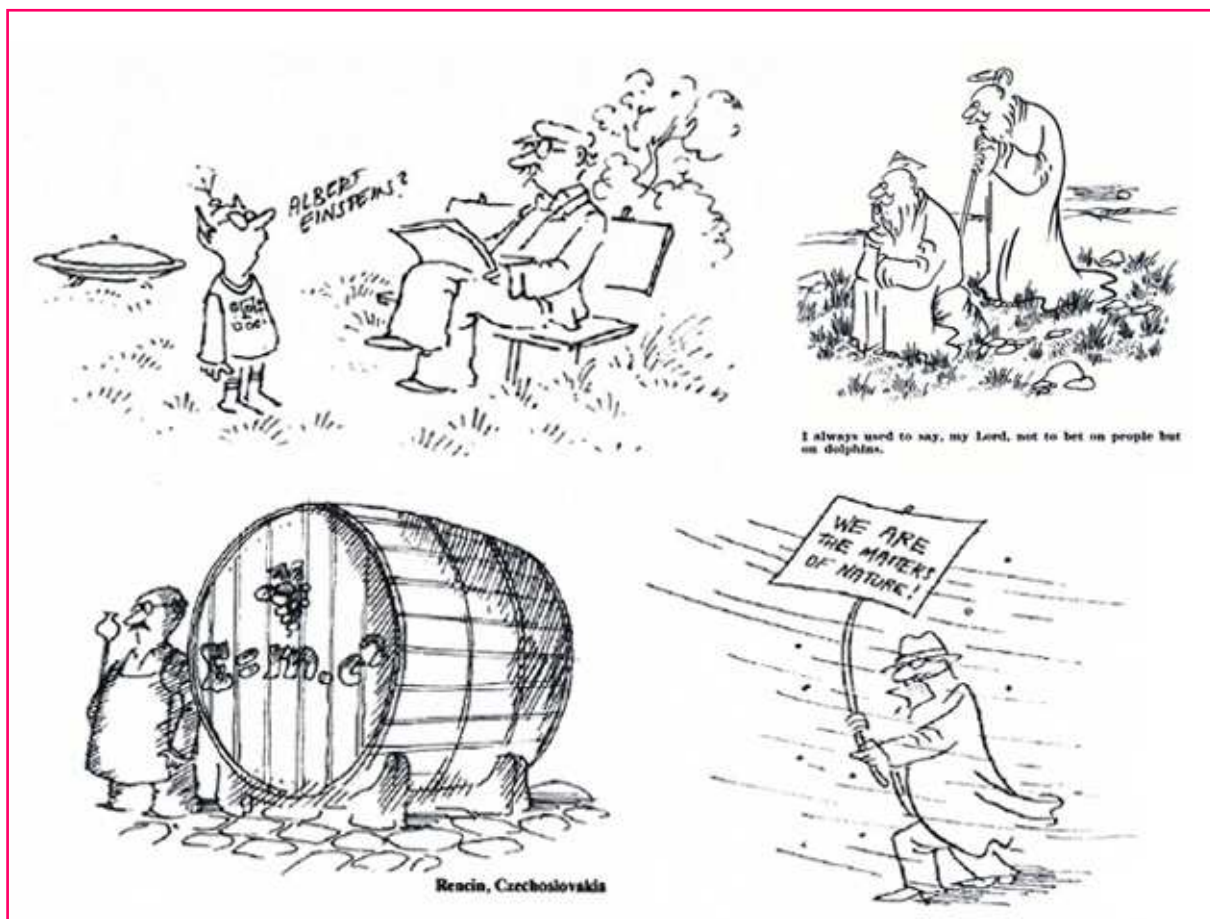
Jeho kresby bylo možno najít i ve Francii („Le Figaro“), Itálii („Vie Nuove“), Velké Británii („The Financial Times“ a také v týdeníku „The New Scientist“, kde jich v letech 1972 – 1978 vyšlo celkem 19), USA („The Time“ a měsíčník „The Bulletin of the Atomic Scientists“) atd.



Práce pro zahraničí byla náročná, protože byla často požadována jako nonverbální, což rozhodně Renčínovi blízké nebylo. Případné texty v angličtině, kterou neovládal, pro něj překládali přátelé, především novinář Petr Krul.

Poměrně zajímavý je i fakt, že v drtivé většině případů vycházely první kontakty a následné objednávky přímo z redakcí novin a časopisů.

Všechny tyto ukázky jsem vybral z již zmíněného chicagského měsíčníku „**The Bulletin of the Atomic Scientists**“, kde v letech 1966 – 1983 vyšlo celkem 152 kreseb, z toho 20 bylo titulními stránkami (!).



Česky nahoře: Vždy jsem říkal, můj Pane, abychom vsadili na delfíny a ne na lidi.

Dole: My jsme pány přírody !

Jako prémii připojuji (hlavně pro fotbalové fanoušky) kresbu, která přesně předpověděla blízkou budoucnost německé fotbalové Bundesligy v rámci Evropské Unie. Byla uveřejněna v r. 1996 ve 3. čísle německého měsíčníku „IG METALL“.

/JH/

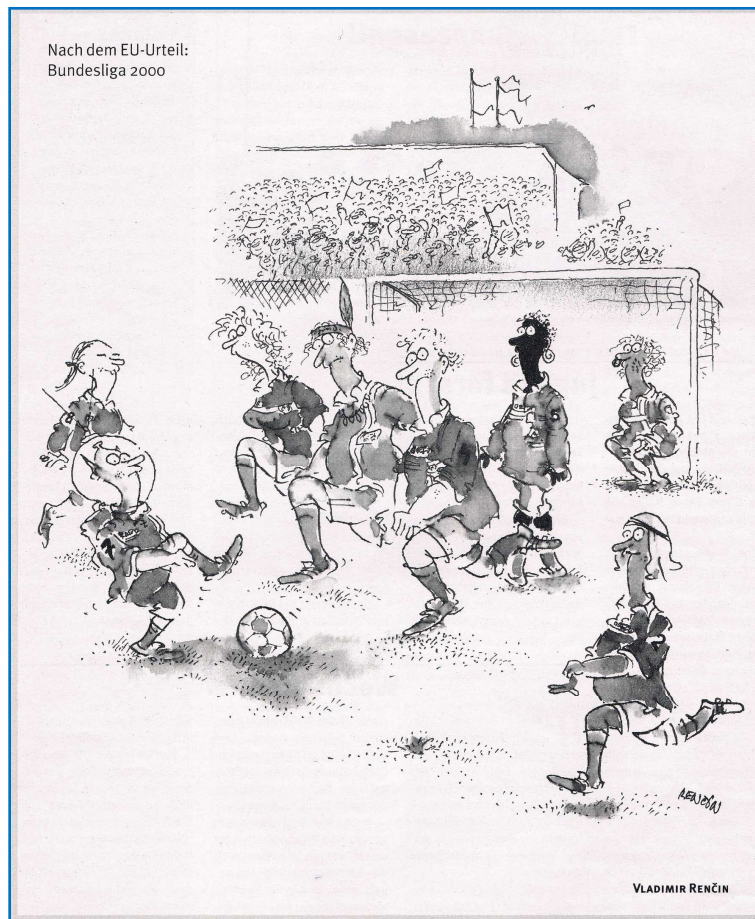
Viz kresba vpravo!

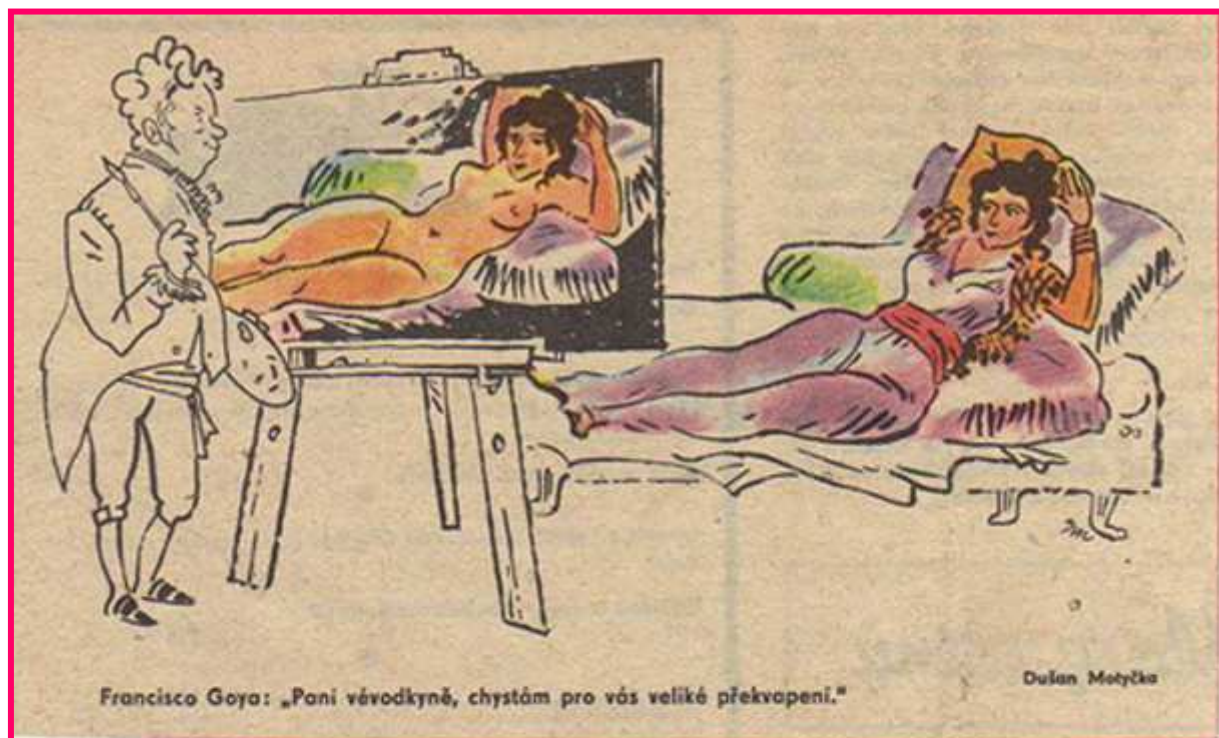
Připravil: **Jiří Hruboň**

Kresby: **Vladimír Renčín**



Vladimír Renčín
obdržel **Řád bílé opice (2006)**





Zařazení těchto vtípů zrovna do této rubriky se asi moc nehodí. Nejde ani tak o parodování slavných malířů, ale spíš o legraci na náměty velkých vzorů anebo jejich stylů. Oni totiž oba autoři nejsou amatéři, ale svého druhu výborní kreslíři. Legraci čerpají z oblasti jim dobře známé. **Dušan Motyčka** vychází ze známých verzí Goyovy "Nahé Maji" a **Sergej Tjunin** zase pro nás zjistil, jak na to kdysi asi šli ti - svého času tak obdivovaní - pointilisté... (g)

Ruské armádní velení lze pozůstalým do očí

Na rozdíl od smyšlených katastrofických snímků, kde hrdina v hodině dvanácté zachrání půl světa, má Kursk k dobru trvalé vědomí, že se to skutečně stalo a s každou další nadějí pro námořníky, kteří čekají na záchranu se stupňuje pocit užaslého hněvu nad jejich víceméně záměrným obětováním. (...) Opakované marné pokusy záchranářů zrazovaných sešlou technikou i nechuť Kremlu vůči nabízené pomoci Britů a Norů ukrajují vzácný čas i kyslík. (...) Nicméně nejpůsobivější boj se nevede (...) na dně Barentsova moře, nýbrž na souši, kde zoufalí příbuzní čekají tak dlouho na jakoukoliv zprávu, až se proti autoritám vzbouří. (...) Jestli **šibeniční humor** silných mužů na prahu smrti zavání heroickou licencí, civilní rebelie účinkuje přirozeně.

Mirka Spáčilová: "Pohřbívání ponorky Kursk budí užaslý hněv", MfDNES 14.1.2019, str. 12

Amerika se není schopna shodnout vůbec v ničem

Kongres za Trumpova projevu (...) Jediné, co vzbudilo pozornost, byl **ironický** potlesk demokratické šéfky Nancy Pelosiové, když Trump hovořil o potřebě usmíření. Sotva Trump řekl, že Amerika musí "odmítnout politiku pomsty, odplaty, odvety a uvolnit svůj nekonečný potenciál pro spolupráci, kompromis a společné dobro", natáhla ruce a se **smíchem** tleskala Trumpovi do obličeje. Agentura Bloomberg napsala, že v tom bylo tolik **sarkastické energie**, že by týdně mohla pohánět celý Cleveland.

Milan Vodička: "USA: Unie je ve stavu neunie", MfDNES 7. 2. 2019, str. 8



Donald Trump. Kresba: **Bennett** (Chattanooga Times Free Press)

Spiegelmanův komiks *Maus* otevřel kreslenému seriálu dveře do dospělosti

"Mou inspirací je čirá katastrofa". Stále to platí?

"Teď mě to opustilo. Nezapomínám se třeba prezidentem Trumpem - a to je tedy pořádná katastrofa. Zatím se nestal mou inspirací. Zároveň si nemyslím, že stačí dělat si z takového narcise **legraci**, protože na základě množství pozornosti, kterou mu věnujeme, se stává silnějším. Považuji ho za odpudivého a nebezpečného, ale zůstává pro mne záhadou, zda **satira** v běžném smyslu slova může být v jeho případě užitečná. (...) Zatím jsem nenašel způsob, jak se s tím poprat (...) Nikdy jsem nechtěl být politickým komiksovým tvůrcem."

Petr Mihalík: "Art Spiegelman: Mou inspirací je čirá katastrofa", Deník N, 14. 2. 2019, str.12

Režisér Václav Vorlíček zemřel ve věku 88 let

"Rozesmát lidi je těžší než je rozplakat," opakoval filmař, který (...) potkal ve vlaku do Zlína scénáristu Miloše Macourka a začali spolu tvořit věhlasnou kapitolu českého filmu. V roce 1966 přišli s **komedií** **Kdo chce zabít Jessii?**, ojedinelou variací na **komiksy**, jejíž nabízený americký *remake* zastavily

ruské tanky."Vorlíček a Macourek, to bylo geniální spojení, jaké se zrodí snad jednou za sto let," vzpomíná Bohdalová. (...) Tandém pak sypal jako z rukávu jednu originální **komedii** za druhou. (...) Jejich filmy se vesměs blížily nyní tak módnímu žánru *fantasy*, ke kouzlům však přidávaly **vtip, leckdy parodický**. (...) Vorlíček (...) shrnul svou dráhu výstižně: "Jak tak sleduju, co všechno jsem natočil, říkám si, že jsem se po celý život výborně bavil - a ještě mě za to platili."

Mirka Spáčilová: "Vorlíček, král kouzel a vtípů"; MfDNES 7. 2. 2019, str. 13

TVseriál nakládá všem stejně: černým i bílým

Hlášky z právě vysílaného seriálu "Most!" se v této zemi už pomalu stávají součástí každodenní verbální interakce. Každý nový díl je probírán po hospodách či u rodinného krbu. (...) Zkrátka kavárna i lůza náhle našla společnou řeč - **kameňáky** z Mostu. (...) Ani chvíli nepochybuji, že autoři zamýšleli své dílo jako nekonečnou **ironii** a už vůbec nepochybněji, že některé hlášky jsou vážně **vtipné**. Jenomže schopnost vnímat **ironii** souvisí s inteligencí. To, co jedni berou za **srandovní** nadsázku, považují druzí za zjevenou pravdu. Konečně i v České televizi říkají, jak to je. Hlavní "deviza" seriálu tím tak trochu bere za své. **Chechtáme** se a plácáme se po zádech, nadšení z toho, jak se my Češi na sebe umíme dívat s **humorem** a nadhledem. A zatím se spíš utvrzujeme ve svých předsudcích a stereotypch. A to platí také pro stereotyp, že se na sebe umíme dívat s **humorem** a nadhledem.

Angelika Bazalová: "Most!?", Deník N, 15. 2. 2019, str. 11



Léto s kovbojem z parádního džípu

Na svatého Valentýna utrpěla kina srážku s telenovelou. Hlavní roli si v *Létu s gentlemanem* napsal **Jaromír Hanzlík** (...) S režisérem **Jiřím Adamcem**, jenž pro kino točil také poprvé, slibovali romantickou **komedii**. O **komedii** však nemůže být řeč, k ní chybějí ve vyšší míře jak slovní, tak situační **humor**, zejména však nezbytná dávka **sebeironie** obou ústředních postav pozdní romace. (...) Pokud se škrtně **komedie**, zbude romace: ovšem naprosto cudná, náznaková a nevinná, v níž i povinná noční koupel ponechá dámě spodní prádlo.

Mirka Spáčilová: "Telenovela s gentlemanem", MfDNES z 15. 2. 2019, str. 16

Kresby:

Nahoře: Titulní strana Deník N, 31. 1. 2019. Ilustrace: **Fotolia**.

Dole: Jeden z dlouhé řady obdobných vtípů na toto téma co máme v archivu...

Není důvod, aby film doplácel na hercovu upřímnost

Hans Peter Moland, režisér norského hitu *Boj sněžného pluhu s mafii*, jej natočil znovu. Nyní v angličtině, s Neesonem, s Indiány místo Balkánců a názvem *Mrazivá pomsta*. (...) Paradoxně právě hvězdný herec snímku škodí. Nikoli svým ustáleným výrazem, ale kvůli nedávnému přiznání, že před lety zvažoval rasově zbarvenou odvetu za dívku znásilněnou černochem. Načež se objevily výzvy, aby diváci na "Neesonovu" *Mrazivou pomstu* nechodili. Za oprávněný bojkot novinky přitom stojí leda její úvodní část, rozvlekle melodramatická. (...) **Černý humor** typu *Pulp Fiction: Historek z Podsvětí* se probouzí pomalu, ale když zavládne, jako by člověk přepnul mezi programy. Najednou se hraje jiný film, odnož gangsterských **poloparodií**, kde místní policie náladově připomene *Fargo* a válka gangů **komedii** *Čtyři vraždy stačí, drahoušku!* **Nejveselejší nápad** poskytli původní obyvatelé Ameriky, jejichž prostřednictvím, díky záměně hotelové rezervace s indiánskou, režisér ironizuje politickou korektnost.

Mirka Spáčilová: "Liam Neeson se vesele mstí", MfDNES, 21. 2. 2019, str. 13

Stoletý stařík nezmezil - vrátil se oknem

V nakladatelství Panteon vychází kniha *Stojednaletý stařík, který se vrátil, aby zachránil svět*. (...) **Humor**, našťástí i ten nekorektní, knize nechybí. Třeba, když se švédská ministryně zahraničí Margot Wallströmová zamýšlí nad KLDR a Izraelem. "Přemýšlela, co by se stalo, kdyby někdo pustil do jedné místnosti Kim Čong Una a Benjamina Netanjahu. Monumentální nedostatek **humoru** a nadhledu proti monumentálnímu nedostatku **humoru** a nadhledu," píše Jonasson. Zdali to bude na rozdíl od zahraničních čtenářů těm českým stačit, se brzy ukáže. (...) švédského spisovatele by zajisté mrzelo, kdyby nespěl v zemi svých dvou oblíbenců: **Haška** a **Kundera**.

Monika Zavřelová: "Stoletý stařík podruhé...", MfDNES 22. 2. 2029, str.16

Okamura: Víc humoru na Twitteru

Minulý týden se na Facebooku SPD objevila anketa, v níž se hnutí ptalo svých fanoušků, jaký mají názor na přijímání srovnání z Afganistánu či Syrie. Výsledky byly ale jiné, než hnutí očekávalo a anketa zmizela. (...) Tři čtvrtiny hlasujících se vyjádřilo pro přijetí (...), anketu SPD stáhlo a naprosto **bizarně** začali vyhrožovat hlasujícím. (...) Podle odborníka (...) není jasné, jestli jim hnutí vyhrožovalo, nebo se snažilo o **vtip**. (...) Síť SPD se pod novým vedením změnila. Nejvíce je změna patrná na Twitteru (...) Správce účtu sdílí myšlenky Tomia Okamury a (...) největší změna je v tom, že správci účtu při psaní příspěvků využívají **humor**, především, když se snaží **zesměšnit** politické konkurenty hnutí.

Barbora Janáková: "Na sítích SPD přibyl humor", Deník N, 26. 2. 2019, str. 5

Jimmy Carr v Praze

Středa 6. 3. 2019 Kongresové centrum. Populární **stand-up komik** a britský **showman** Jimmy Carr si často dělá **legraci** ze smrti princezny Diany. Je tak známý svým **ostrým až černým humorem** a používá hlavně krátké **vtipy a slovní hříčky** (...) Případný nelichotivý komentář ze strany diváka je zvyklý většinou rychle a **vtipně** setřít. Je znám taktéž **vtipy** o teroristickém útoku na Světové obchodní centrum.

Tipy z metropole "Březen 2019", City DNES, únor 2019



Fotografie zabavené kresby. Ze soudního spisu.

"Houpačkář" Jirka Černý - dostal padáka za **Hadákovu Švejka**

Milujete rozhlas? "Od malička! To je absurdní, že miluju médium, odkud jsem byl třikrát vyhozený." **Poprvé vás vyhodili v roce 1971?** "Ne, to bylo už v roce 1969. V pětadesátém mě vyhodili z Mladého světa, v šedesátém devátém z rozhlasu a v sedmdesátém sedmém z konzervatoře." **Měl váš vyhazov z MS něco společného s Karlem Krylem?** "Ne. Z Mladého světa mě vyhodili proto, že jsem si pustil pusku na špacír na setkání v Městské knihovně, kde se mne na takových těch hovorech s veřejností zeptali, co říkám na to, že **Miroslav Lidák** je souzený za urážku státního znaku. On tehdy nakreslil **dvouocasého Švejka**. (...) A já jsem řekl, že za urážku státního znaku jsem považoval, když pod ním byli v soudním procesu odsouzeni nevinní lidé. V té knihovně seděli i svazáci z ÚV, kteří to pak řekli Zavadilovi (předseda ÚV ČSM). (...) A za pár týdnů mě šéfredaktor Mladého světa Pepík Holler musel propustit." **Který z těch vyhazovů - včetně toho současného - byl pro vás nejtěžší?** "Z Mladého světa. To byla šedesátá léta, na která všichni vzpomínali. Mám dojem, že jsem byl jediný případ, kdy byl v těch letech někdo vyhozen z kulturního časopisu z politických důvodů."

Renata Kálenská: "Rozhlas mi nabídl návrat, ale té partě nevěřím ani slovo", Deník N, 28.2.2019, str.8

"Most!" Nekorektnost maskovaná smíchem

Dospíváme k paradoxu, že tvůrci sice tvrdí, že chtějí být politicky nekorektní, ale možná šlo jenom o možnost říkat a ukazovat sprostáry a přilákat publikum, které by se jinak na ČT nedívalo. Leckdo (...) by to mohl označit i za zástěrku pro to, aby dílo mohlo předávat humanističtější poselství. Všimněte si ostatně, jak se během pár let posunula mainstreamová žurnalistika: Recenzentka MfDNES **Mirka Spáčilová** je schopná použít odpudivý dehonestující výraz "**sluníčkářská agitka**", aniž by si přitom připadala hloupě, a ještě to podává jako objev a projev "zdravého rozumu". (...) Střízlivý nenaivní humanismus je dnes "**sluníčkářská agitka**". Fujtajxl, kam jsme to dospěli? (...) Není to ani zábava s primitivním jádrem, spíše výsledek souboje dvou hlavních tvůrců s trochu jinými osobními ambicemi. **Kolečko** chce vše dotlačit ke **vtipu za každou cenu**, **Prušinovskému** jde víc o určitou souhru postav (...) Za **vrchol komedie** považují to, že postavy se snaží bojovat o zachování vlastní důstojnosti s tím, že jim to často nedochází, a proto **jsou směšné**, ale přece jen v nich je naděje, že se to nakonec nějak podaří.

Kamil Fila: "Skončil seriál, který se stal senzací", Deník "N", 28. 2. 2019, str. 12-13

Propásnutá příležitost: vtipné vtipy pro děti

Minule jsme zaznamenali podivnou skutečnost, že český nakladatel mohl zvolit za ilustrátora knihy vtipů pro děti autora, který nepatří k výkvetu české karikatury - čímž jsme nemínili kritizovat iniciativu **Mirka Vostrého** z Chebu v té věci. Jde spíš o postesknutí po době, kdy i začínající knižní redaktor věděl kam sáhnout pro kvalitního ilustrátora, jehož výtvarné schopnosti se pro jakou publikaci hodí. A vidíte - v **Knižních novinkách**, které jsme vzápětí dostali pod ruku, právě zmíněný titul *Vtipy pro děti 2* v týdnu 28. 1. až 3. 2. 2019 obsadil opět místo v žebříčku prodeje knih pro děti a mládež, když skončil na 8. místě. Ovšem - a to je novinka - zjevily se tu navíc *Vtipy pro děti 3*, které zde poskočily dokonce až na 4. stupínek!

Tím s tématem končíme, neb český kupec, pokud jde o rodiče, se zřejmě rekrutuje z obdobných vrstev vzdělanců, kteří pro sebe po léta kupovali *Trnky-Brnky* a pro nás opakovaně volí prezidenty a premiéry této země. Ale hlavně: nemíníme v tomto ročníku GAGu až do vánoc tisknout přehled všech dalších a dalších vydání *Vtipů pro děti 4*, *Vtipů pro děti 5* - atd. (g)

Vtipná autorka kreseb pro děti



ROZHOVOR

„SNAŽÍM SE MALOVAT TAK, ABY MOJE OBRÁZKY PŘINESLY POCIT RADOSTI.“

Precizní autorský rukopis jedné z našich nejznámějších ilustrátorek pro děti je téměř pro každého jasně rozpoznatelný. Její pera a štětce daly výtvarnou podobu nejen mnoha knihám a leporelům, ale i slabikářům, čítankám, kalendářům či učebnicím. Maluje i obrazy, na nichž nejčastěji zobrazuje ženu jako krajinu. Vlasta Švejďová je laskavou a šarmantní dámou, která dokáže život kolem nás vystihnout s poetikou, která uchvátí.

T Michal Tlapa
F Archiv Vlasty Švejďové

VLASTA ŠVEJĐOVÁ

Máme rádi ZVÍRATA
Drobek
Cena: 59 Kč

Kaštanek

“Snažím se malovat tak, aby moje obrázky přinesly pocit radosti,” říká **Vlasta Švejďová** z Brna, která “je laskavou a šarmantní dámou, která dokáže život kolem nás vystihnout s poetikou, která uchvátí” - píše se v knižním Magazínu **DOBRO.DRUH č. 1/2019**, které najdete v každé prodejně **Knihy Dobrovský**; zdarma. Na str. 50 (**viz obr.!**) je s autorkou rozhovor, z něhož vybíráme aspoň ukázkou:

“V počátcích jsem byla krátce zaměstnána v propagaci brněnské Zbrojovky, ale stejně jsem se postupem času dopracovala k tomu, že jsem dětská ilustrátorka. (...) Byla jsem vedením napomínána, že moje obrázky jsou příliš komické a takhle správný zbrojovák nevypadá. A právě toto mne tehdy přivedlo k tomu, že jsem začala dělat kreslený humor.”

V sedmdesátých letech jste se stala kmenovou autorkou Dikobrazu, bylo těžké se prosadit mezi zavedenými kreslíři?

“Zvláštní smysl pro humor jsem měla v sobě odjakživa. Pamatuji si, že jsem jednou jako studentka jela tramvají a napadl mě vtip, kterému jsem se musela tak intenzivně smát, že jsem raději vystoupila, aby si spolucestující nezačali t'ukat na čelo. Můj humor byl však vždy laskavý a vlídný.

Jednoho dne jsem zkusila poslat pár kreseb do Dikobrazu a už mě to nepustilo a oni nepustili mě. Se svým stylem a zaměřením na děti, ženy a rodinu jsem tam v té době chyběla, takže cesta mezi kmenové autory byla poměrně rychlá.”

Krom zábavy pro dospělé čtenáře Dikobrazu a sobotních příloh deníků se **Vlasta Švejdvová** (*1946) věnovala dětem, v poslední době spíš těm malým - v knihách, leporelech, slabikářích, čítankách, kalendářích i v učebnicích. Je držitelkou ceny "Pohádkový zvoneček". (red.)

Celý rozhovor najdete na blogu www.knihydobrovsky.cz/blog

A ještě "upřesnění" k minulému číslu, kde jsme přinesli v rubrice "**Nápad**" snímek všech našich autorek: také Vlasta Švejdvová patří do zmíněné brněnské party (tedy pětky). /red/

A teď ještě jeden pozapomenutý autor



"Šakali mřít na sever Čech, žijí nově v okolí Máchova jezera" - stojí v titulku článku v MfDNES 14. února situovaného do Českolipska. Ochránci přírody tam jásají nad tím, že se tento jižnější druh psovitě šelmy usadil konečně i u nás. Myslivci však tvrdí, že by se měl střílet.

"Pro drobné živočichy, drobnou zvěř a ptactvo, ale i mlád'ata spárkaté zvěře je to jen další zatížení současného biotopu predátorem, který tu nemá co dělat. Rozhodně nejásám jako pomatenci z Duhy a podobných ekoteroristických

spolků," vyjádřil svůj postoj myslivecký hospodář z Dubé na Českolipsku **Petr Slaba**.

Proč toto vyjádření čtete právě v e-GAGu? Protože **Petr Slaba**, jak jsem svého času už pro GAG objevili, býval i autorem kreslených vtipů! Svého času se vtipy tohoto nepřítele šakalů objevovaly i v humoristických časopisech (**viz kresba výše!**).



Kocmánek zas vystrčil své šikovné růžky!

Kam se s nimi dobyl tentokrát? Klobouk dolů! Po ukončení svého publikování v "Auto DNES"u (kde se jeho obrázky v dokonale moderně graficky čisté příloze deníku vyjímaly asi tak jako hnisavý vřed na jemné pleti půvabné pohádkové princezny) pronikl přímo do deníku MfDNES, kde mu redaktoři zadali úkol odlehčit těžce nepříjemnou záležitost, jakou je daňové přiznání. Nejméně třikrát tak ilustroval návodný text ke známému růžovému formuláři... Jeden z obrázků vidíte i s doprovodným textem dole (a s titulkem článku nahoře) vlevo.

Naprosto chápeme dobrý úmysl redakce. Chápeme i autora, kterému někdo nabídne takový kšeft. Ale díky tomuto spojení dvou chápání došlo k obrovskému nepochopení... Opravdu není v redakci deníku nikdo, kdo by se vyznal v žánru kreslený humor či ve výtvarné grafice? Nikdo, kdo by řekl paní uklízečce: **"Helejte, ten váš fanouš je asi hodnej kluk, ale v téhle zemi žijí esa jako Olda Jelínek, Mirek Barták, Jirka Slíva, Pavel Matuška, Vašek Linek anebo ten Vhrstí, kteří**

by to určitě vymysleli a nakreslili líp. A Mařenko, oni prý nejsou o moc náročnější, pokud jde o honorář." Naše snaha naučit redakce, aby si jako první volbu našla webadresu České unie karikaturistů a vybrala si z nabídky kvalitních autorů toho svého, se nesetkala se zamýšleným efektem. Škoda na obou stranách!

Poučení pro lepší autory? Vemte si z Kounovských, Vostrých, Kocmánek, Slabů a dalších příslušníků této sorty příklad: Nebojte se sami nabízet. Svou práci, samozřejmě. Věřte, že pokud se v příslušné redakci nachází aspoň trochu estetikou dotknutý člověk, bude chtít své periodikum vylepšit a ne své noviny u čtenářů zesměšňovat... V deníku MfDNES bohužel taková osoba není a trapné Kocmánekování dokonce dál pokračuje. (gag)

Plus jeden re-aktivní karikaturista



Zničehonic se objevila zpráva z města Litvínov, odkud nás (vás všechny) zvou do **zámku** Valdštejnů v **Litvínově** na vernisáž výstavy **Roman Kubec – Kreslený humor**. Vernisáž už sice proběhla před měsícem, ale výstava má na svém místě vydržet do konce března. Její autor byl před lety *GAGmenem* vybrán do úzké reprezentace české karikatury na známém mezinárodním festivalu kreslených vtipů „*Olive*“ na Kypru, ale od té doby jsme o jeho aktivitách už moc dalších zpráv nenašli. (r)

Perlorodky v Labi nežijí, ale v Kolíně jedna rodí v kině

Hrabalovské *Perličky humoru* nehleďte dle klasikova návodu až někde na dně, nýbrž v biografu. Přestože plakátek (**viz vpravo** dole!) je zavádějící, nejde o známé fotografie, ale o téměř neznámé a o to cennější karikatury. Spolek ČUK je po pražské premiéře vystavuje v kolínském *Kině 99* (v centru města) až do konce března. Ovšem vždy jen v době promítání (to je denně) a během provozu hlavní pokladny. (JanK)

Hojný: kreslíci malíř zve do bibliotéky



Jaro začíná a s ním i nová výstava kreseb akademického malíře **Ladislava Hojného-Stodůleckého**. Kdo to nevíte, tak Městská knihovna v Praze má též pilnou pobočku v Jihozápadním městě (**viz pozvánka vlevo nahoře!**). Kdo nezažil, nepochopí. Jde totiž o další Mistrovu vtipnou a rozdávací expozici. A občas si při tom rozdávání plete bibliotéku s vinotékou.



Sucho v Bílém domě

S Donaldem Trumpem a jeho zdi v poušti u mexických hranic to nemá nic společného, ale to jistě všichni víme. Až do 29. března je přístupna v libeňském tzv. "Bílém domě" ve všední dny další zdejší výstava ČUKu. Tentokrát na aktuálně zajímavé téma "SUCHO?" (**Katalog viz vlevo!**)

Otevřeno je od 8.00 hod, po+st do 18.00, út+čt do 15.30, pá do 15.00.

Dle webové dokumentace (foto fa Kelbich) bylo na proběhlé vernisáži na 60 účastníků, odhadem šlo návštěvníky dělit na tři třetiny: A) ČUK posílený rodinami, B) Kulturní přátelé a pořadatelé a C) Místní občanstvo - občané Prahy 8. (JanK)

Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem Vás srdečně zve na výstavu

Jiří Winter Neprakta

15. 3. - 21. 4. 2019
výstavní sál ve Staré radnici



ne štěstí teplo rozdrojením osobnosti a oni třepili toho druhého!!

PAMLSKY FIRMY NEPRAKTA

Dvakrát Neprakta: ve Dvoře Králové i v Želči

Tudíž zleva: na výstavu ve Dvoře Králové pozvala **Daniela Winterová** pozvánkou (viz **vlevo!**) Píše, že "Tentokrát nebudeme vystavovat v prostoru ZOO, neb tam před několika lety proběhla výstava díla "amatérského přírodovědce" **Jiřího Wintera** v galerii **Zdeňka Buriana** a též v galerii **Tengenenge**, přičemž oba tyto prostory se nacházejí přímo v areálu zoologické zahrady. Současná výstava je umístěna ve městě - ve výstavní síni historické budovy Staré radnice. Na ní se budete moci seznámit s průřezem díla Jiřího Wintera, který vytvořil znalec na slovo vzatý **Jaroslav Kopecký**." Účast nevyloučil ani **Přemysl Rabas**, jeden z nejbližších přátel Jiřího Wintera a dlouholetý ředitel ZOO ve Dvoře Králové.

Vernisáž výstavy byla 14. března v 17.00 a potrvá až do 21. dubna 2019.

Ještě dřív, už na konci února, byla zahájena velká výstava **Neprakty** v obrazárně Špejchar v Želči u Tábora. Soudě dle obsahu katalogu (viz obálka "**Pamlsků**" **vpravo nahoře**) bude návštěva pro milovníky kresleného humoru vlastně povinností! O publikaci vtipů, snímků i zasvěcených textů na 56 stranách křídového papíru, píšeme více na jiném místě tohoto e-GAGu - a to včetně ukázek. (r)

S Adolfem Hoffmeisterem se protrhl pytel - *informací...*

... v souvislosti s výstavami (v Galerii Smečky v rámci *Naše koláže*, druhá v Paříži) ale i jinak. Zatímco vlevo je ukázka Hoffmeisterova kolážového portrétu Pražáka *Franze Kafky* z roku 1967, vpravo čtete zápis v soukromém deníčku *Miroslava Zikmunda*, jen o tři roky mladšího. V roce 1970 byl slavný cestovatel pozván na kobereček k husákovským soudruhům na Českém svazu spisovatelů a setkal se toho letního dne i s ostatními "nezdárnými" osobnostmi této země. Mimo jiné i se zasloužilým levičákem a kamarádem umělců stejné politické orientace ve Francii - *Adolf Hoffmeister* byl spolu s ním a též se Skácelem, Křížem a mnoha dalšími, zbaven členství a také své lásky - cestování. Přesto: ing. M. Zikmund se právě dožil stovky, zatímco A. H. (autor díla "Sto let české karikatury" z roku 1955) zemřel už v roce 1973.



Koláž dole: **Adolf Hoffmeister** (Z cyklu *Utrpení malé Žofie*, 1963)





Barták má dost štěstí!

Vedle vidíte jeden vtip na jedno téma, šlo o zakázku k narozeninám, ale autor jich nakreslil a vybarvil víc. Je to **naštěstí** zázrak, že jsme se této ukázkou z jeho nového cyklu zmocnili! Miroslava Bartáka postihlo při odesílání kresby z jeho přístroje totéž, co se dělo nám při rozesílání e-GAGu abonentům po skupinách. Prostě ne a ne. **A just ne!** Nakonec jsme si na obou koncích e-spojení poradili (tedy: bylo nám poraděno našimi syny). A s pomocí obezličky jsme přece jen *Toho Tam Někde* obelstili! Plnou dodávku čtyřlístků, podkov, prasátek, komínků, berušek se sedmi tečkami, hracími kostkami se šestkami aj teď nabízíme i autorům a přátelům kresleného e-humoru vůbec. Třeba se po této povedené havárii něco z vysypaných odloupne a skončí místo ve škarpe v našem e-mailu. A ten se tak konečně umoudří... (G-men)

Pavel Matuška zve na výstavu "Usmívání"

Vernisáž výstavy jeho dnes už proslulých obrazů se koná v Klicperově divadle v Hradci Králové. Ale přednost i tentokrát dostaly Matuškovy čerstvé novinky. Ta z pozvánky se nazývá **"Každodenní potěšení"** a nejsme si úplně jisti, zda jednou potomci slavných pánů v rámu nebudou hořce litovat, až pravnučka té ubohé paní uklízečky obviní jejich předky z pravidelného nemravného zírání na její předeek...

Anebo rovnou **Pavla Matušku?**

Nejen advokáti nechť se dostaví 16. března čtvrt hodinu po 18. hodině na "místo činu". To se nazývá **"Galerie u Klicperů"** a správně vás k němu nasměruje každý Hradečák...

Ale zachovejte klid, i když to zahájení nestihnete - výstava potrvá až do 16. 5. 2019 (IH)



Kresba:

Pavel Matuška: Každodenní potěšení"



Renčínovy vtipy už jsou zase doma

Renčínova výstava v pražské budově Českého rozhlasu se zdárně dobrala únorového konce, originály obrázků ze stěn už jsou zpátky v Hradci Králové, knížky z vitríny (**viz obr.!**) zase v naší knihovně. Podle galeristky Zuzany Foglarové se expozice těšila vysoké návštěvnosti, na ní měla zásluhu i zdařilá propagace v programu stanic Českého rozhlasu.

Na další výstavu (**viz výše!**) Renčina se nyní mohou ještě mrknout v Brně. Přes léto trvá expozice na Kuksu. Ale tím to letos končí, není přece třeba se sebeleppšími lahůdkami přejídat...

Bohužel o stálém menším výstavním prostoru v samém středu východočeské metropole, kde by oblíbené vtipy proslulého Hradečáka mohly mít veřejně přístupný asyl, už se nemluví.

Konečně: vždyť i Alfons Mucha na Prahou slavnostně slíbený sál pro Slovanskou epopej čeká dodnes. Loni to bylo už 90 let! Proti tomu jsou ty dva roky od Vladimírova pohřbu vlastně nicotné. Co není nicotné je však přístup města,

kteří si populárního a proto tak cenného občana dostatečně necení. Ale co - k uctění Kotěry a Gočára i dalších osobností, které se podepsaly na moderním vzhledu a skvělém jménu města na soutoku Labe s Orlicí došlo řádně také až po dlouhých desetiletích... (g)

Snímek: **Jan Koutek**

Renčín ještě na měsíc odskočil do Brna



Kreslíř a ilustrátor **Vladimír Renčín** (6. prosince 1941 – 4. října 2017) posílal své kresby řadu let také do **knihovnického časopisu Duha**, který pravidelně vydává **Moravská zemská knihovna v Brně**. Tuto zajímavou osobnost čtenářům GAGu rádi přibližujeme a hlavně Brňákům teď připomínáme výstavu "**Vladimír Renčín... nejen duhový**" v **Galerii MZK** přinášející nejen kresby pro zmiňovaný časopis a ukázky z dalších periodik, do nichž Renčín pravidelně přispíval, ale především originály jeho kreseb, které jsou stále tak aktuální. Výstava potrvá až do 27. března 2019.

Info: Romana.Machackova@mzk.cz

Sorry, ale Sorry patří k šestce!

Není to žádná PrDeL, jak se snaží čtenáři namluvit v titulku, ale PRavá Dejvická Lokalizace - jak se potvrzuje v "nezávislém měsíčníku pro Prahu 6" zvaném "Naše 6" číslo 2 (25. únor). Najdete je na www.vase6.cz a možná tam naleznete i stránku 12, kterou zdobí inzerce - spíš na trika než na odběr měsíčníku. Jak vidíte **vpravo**, můžete si objednat černý fór na hrud', který přežije klidně i pobyt v pračce, na rozdíl od papírového výtisku. Kromě vedle inzerovaných vtipů od Setíka a Pralovszkého se ve skladu nalézají i starší a osvědčené kousky. Načasování inzerátu na konec února nejspíš naznačuje, že redakce věří brzkému *pražskému jaru*. Kdo by asi chodil do hospody v triku s krátkými rukávy během nedávno vypuknuvšího ostrého sněhobití... (g)

Veverka drží českou vlajku nad vodou...

Mezi účastníky populární soutěže kresleného humoru v Chorvatsku (viz Kalendárium) byl týden před uzávěrkou uveden jediný našinec - jistý Veverka. Zda naši pověst zachrání účast aspoň potomka vynálezce ruchadla je zatím otázka. V každém případě je to sakra málo, když vezmeme v úvahu, že se v soutěži **Zagreb Cartoon** Čechům v minulosti občas dařilo. (red.)



zval "vlastivědným vycházkářem v. v.", ale redaktor to neudržel v palici ani minutu a přejmenoval autora na "procházkáře." (r)

Hojný a "Jehometro"

O bezva nápadu Ládi Hojného, který už nasbíral desítky svých "momentek" z metra jsme v GAGu informovali, a tak jsme také ocenili, že v redakci inzertního deníku Metro o takovou sbírku vtipných kreseb projeví zájem. Jenže - sami vidíte výsledek: Namísto, aby si vysokoškolsky vzdělaného autora, proslulého už skvělými nápady při řešení grafického vzhledu Ahoje na sobotu, okamžitě zavázali a poprosili ho o možnost zásobovat noviny oddechovou rubrikou třeba každý pátek novou kresbou z jeho oblíbené trasy "B", "prskli" mu na stránku příspěvků čtenářů jediný obrázek a ostatní uklidili kamsi na svůj web. Přitom by rubriku, kterou sám malíř pojmenoval vtipně "Hříšní lidé metra pražského" určitě vítalo nemálo čtenářů, tedy spíš prohlížečů ranního tisku mezi dvěma stanicemi... Jestli to učinili jen kvůli tomu, aby ušetřili pár stovek týdně na honorářích, je to trapné.

Sám grafický mistr "Ahojný" to bere vesele a je shovívavý. Kuriózně ho popudilo ze všeho nejvíc to, že mu zprznil charakteristiku. Sám se totiž nazval



Čtveřice čtveráčkových klapků pro festival ve Zlíně je nejdřív v Praze

“Vážený pane Slívo, v příloze posílám fotky čtyř klapků, které jste dosud vytvořil pro Salon filmových klapků Zlín. Vaše tel. číslo jsem předala do České televize a upřesníte si v kolik Vás zítra vyzvednou, napsala paní Jana Skoupilová a připojila tiskovou zprávu, z níž vybíráme:

KLAPKA TOUR 2019 ODDARTUJE V PRAZE

Zlín - Unikátní umělecká díla od předních českých výtvarníků ztvárněná na filmové klapce jsou od 12. 3. opět k vidění v Divadle Hybernia. Umělecké klapky si zde mohou lidé prohlédnout až do 25. března. Odtud poputují do dalších čtyř měst, svoji cestu pak ukončí ve Zlíně, kde proběhne jejich tradiční aukce v rámci 59. ročníku Zlín Film Festivalu. Letošní kolekce Salonu filmových klapků čítá na 120 originálních děl.

„Mezi výtvarníky, kteří filmovou klapku povýšili na umělecké dílo, nechybí ani letos jmé-

na, jako je Kristián Kodet, Iva Hüttnerová, Jiří Slíva a další, výtvarníci,“ uvádí předseda správní rady ZLÍNTALENTu Čestmír Vančura.

Z Prahy pak **Klapka tour** zamíří do Mladé Boleslavi, Olomouce, Brna a Zlína, kde proběhne i jejich tradiční aukce v neděli 26. 5. 2019, v rámci 59. ročníku MFF pro děti a mládež. Výtěžek aukce bude věnován na podporu autorských snímků studentů filmových škol a začínajícím tvůrcům.

Za dosavadních 21 ročníků existence **Salonu filmových klapků** vzniklo **2369 klapků**, které byly vydraženy za celkem **32 934 600 korun**. Historii výstavy mapuje unikátní publikace **„20 Salonů filmových klapků 1998 – 2017 Zlín“**, která vyšla v r. 2017 a představuje jednotlivé ročníky, zahrnuje přehled dosud vytvořených klapků, komentáře autorů a dražitelů děl a představuje i více než **350 projektů**, které byly celkovou částkou přes **30 milionů korun** z dražeb těchto uměleckých děl podpořeny.

Na obr.: Ze svrchu zmíněných čtveřice vtipně vyzdobených filmových klapků z hlavy a ruky **Jiřího Slívy** jsme vybrali tu první a tu poslední (2016 a 2019 - aspoň tak soudíme).

Více informací na www.zlifest.cz

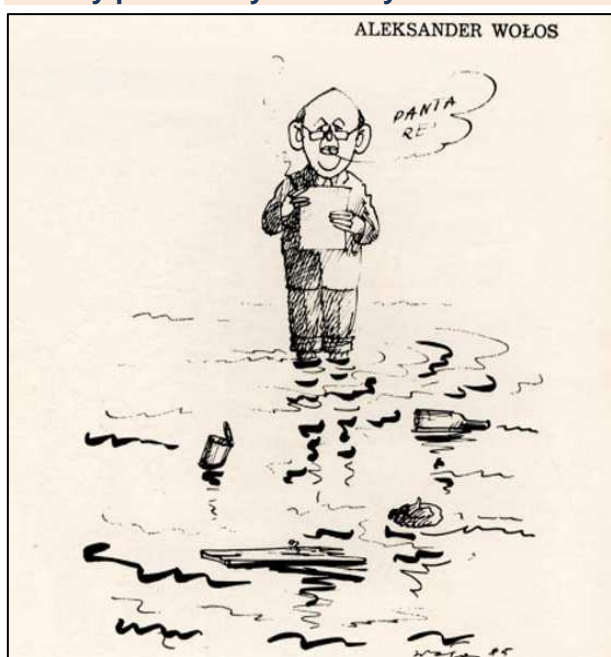


Gérard Vandembroucke 1948 - 2019

Ve věku 71 let zemřel 15. 2. tr. **Gérard Vandembroucke** – dlouholetý starosta francouzského města *Saint-Just-le-Martel*. Ano, to je to nejnámější místo na tamní mapě kresleného humoru. Vandembroucke byl zakladatelem a organizátorem největšího místa pro setkávání karikaturistů na světě (psali jsme o tom v GAGu a *Marie Plotěná* přinesla i reportáž z místa!) Festival kresleného humoru a novinových karikatur se v **Saint-**

Just-le-Martel pořádá už od roku 1982. A doufáme, že přežije svého otce.

Kresby pro noviny soutěžily v Polsku



V polském městě Olštýně vyvrcholila pouze domácí, tedy celostátní soutěž o „**Rysunek prasowy na památku Aleksandra Wolosa**“. Zúčastnilo se jí 27 karikaturistů.

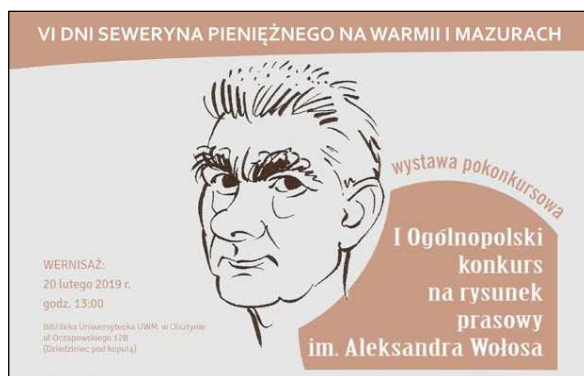
Předem lze Polákům blahopřát, že mají to štěstí, že pracují v zemi, kde může publikovat tolik karikaturistů v periodickém tisku! Výstavu soutěžních prací, která se uskutečnila postupně na dvou adresách, doprovází také expozice prací patrona konkursu **Aleksandra Wolosa** (viz vlevo): kresba z katalogu *Konkursu na Rysunek Satyryczny „Prasa“* - Zielona Góra 1986) a také kreslíře **Zbigniewa Piszczako**, organizátora soutěže.

Po výstavě v *Galerii Stary Ratusz WBP* byla v *Bibliotece Uniwersyteckiej UWM v Olsztynie, ul. Oczapowskiego 128 (Dziedziniec pod kopułą)*, otevřena 20. února 2019 podruhé. Na ceny byl nominován tucet nejlepších prací (autorů). (mh)

Snímky z této události lze shlédnout na adrese: <https://www.olsztyn24.com/news/33270-iczesk-pokonkursowej-wystawy-konkursu-na-rysunek-prasowy-im-aleksandra-wolosa-w-galerii-stary-ratusz.html>

„Hýbací“ reportáž je pak na adrese: <https://www.olsztyn24.com/tv/8438-wernisaz-wystawy-pokonkursowej-rysunku-prasowego-w-wbp.html>

(mh)



Víte kolik členů mají polský a kolik chorvatský spolek karikaturistů?

Sdružení polských umělců karikatury **SPAK** uvádí na svém webu jména více než **stovky členů**. Přestože víme, že tato jména se vzrůstajícím věkem původní silné generace autorů nemusí být zcela aktuální, můžeme početnost polského spolku porovnat kupříkladu s počtem členů chorvatského **HDK** (Chorvatské družstvo karikaturistů) anebo s naším spolkem **ČUK** (Česká unie karikaturistů). Vzhledem ke 30 miliónům obyvatelů sousední země není počet uvedených polských autorů nijak ohromující. Ve srovnání s Českem by měl být jejich stav přibližně ne pouze dvojnásobný, nýbrž trojnásobný! Chorvati by nám naopak mohli být vzo-

rem. Družstevních karikaturistů ve čtyřmilionovém Chorvatsku totiž evidují na webu HDK více než stovku, tedy skoro dvojnásobek, než dnes uvádí česko-moravská unie.

Výstava Belgie v Polsku



“Cartoons z BELGIE”

Varšava - březen - květen 2019

Devět současných belgických karikaturistů, všichni do jednoho vítězové mezinárodních soutěží žánru cartoon, připravilo pro Varšavu výstavu "Kresby z Belgie", aby v Polsku ukázalo své oblíbené autory a jejich karikatury. Prezentace je iniciativou ECC (Evropské cartoons centrum) v belgickém *Kruishoutem* v rámci propagace belgických karikaturistů. Na této výstavě, která cestuje po světě, se veřejnost a milovníci karikatury seznámí s ukázkami vtipného žánru zrozenými v Belgii. Tentokrát se výstava zastavila v polském Muzeu karikatury ve Varšavě a ukazuje tvorbu těchto předních reprezentantů země:

Luc Descheemaeker
(O-SEKOER) **viz obr. vedle!**

Ludo Goderis,
Nikola Hendrickx (IOA),
Tony Houbrechts (Cartoni),
Stefaan Provijn (Stef),
Constantin Sunnerberg (Cost),
Luc Vermeersch,
Luc Vernimmen,
Norbert Van Yperzeele.

Pořadatelé v úvodním projevu připomínají úroveň belgického výtvarného humoru a pyšní se výběrem umělců pro výstavu:

Jde o vysoce diverzifikovanou výstavu, která nabízí dobrý přehled o různých stylech nacházejících se v současném belgickém kresleném humoru, od typického vlámského čistě humorového stylu, až po spíše poetický přístup k tvorbě v tomto žánru. Všichni zúčastnění karikaturisté získali již cenu či ceny na takto zaměřených festivalech. Někteří už jsou řadu let uznávaní jako špičkoví karikaturisté, zatímco pro druhé z nich je svět karikatury až novějším objevem. Všichni do jednoho si však vysloužili místo na této reprezentační výstavě díky svým výrazným stylům, jednoduchosti kresby, pozornosti k detailu, barevné paletě... Hlavně však kvůli nápadům ve sféře čistého, dobře míněného humoru.

Návštěva výstavy "Kresby z Belgie" má za cíl přinést divákovi úsměv anebo přímo smích, ale také mu chce dát něco k popřemýšlení. Moderní karikatura je víc než jen vizuální vtip; je to umělecká úvaha o tom, co nás provází v každodenním životě.

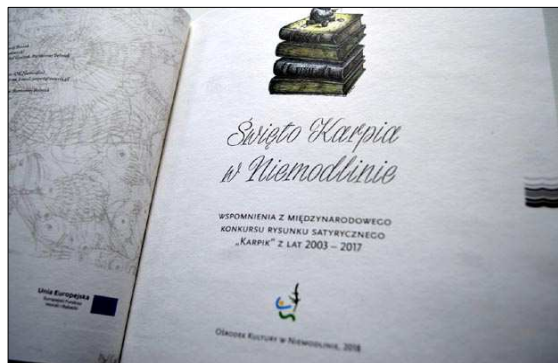


Kurátoři výstavy:

Elżbieta Laskowska (MK) + Saskia Gheysens a Fernand Vogels (ECC)

ECC Kruishoutem - web adresa: <https://www.ecc-kruishoutem.be/>

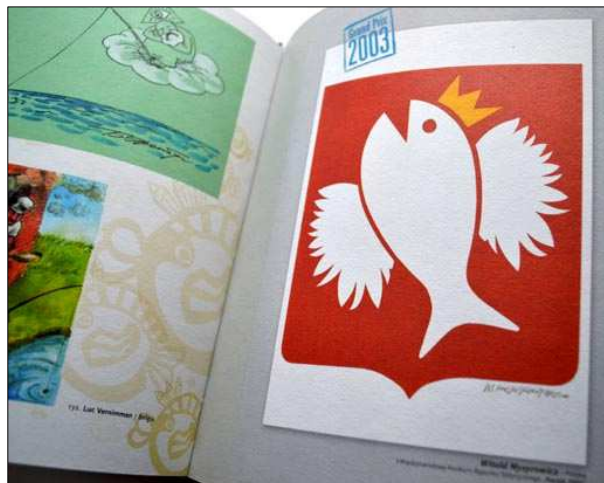
Kulturní středisko v polském **Niemodlinie** vydalo bibliofilské album!



„Święto Karpia w Niemodlinie – Wspomnienia z Międzynarodowego Konkursu Rysunku Satyrycznego „Karpik” z lat 2003 – 2017”. Stálí čtenáři GAGu znají Kapřika - vědí tedy, že jde o patnáct let trvání originální soutěže humoristických výtvarníků v uvedeném městě. A jelikož jde o album, nemýlí se v tom, že jde o výběr snímků (foto *Jerzy Pietraszko*) a především nejzajímavějších kreseb od zúčastněných autorů. Vybiráme alespoň pár jmen ze světa, známé Poláky a všechny české karikaturisty (patrně se o své účasti ve sborníku ani nedozvěděli; jinak by se jistě GAGu o tom pochlubili - dozvídáme se to až díky polskému webu *Mirka Hajnose*):

Lubomir Lichy (Czechy), Krzysztof Grzondziel, Dariusz Pietrzak, Paweł Kuczyński, Erico Ayres (Brazylia), Boris Erenburg (Izrael), Luc Vernimmen (Belgia), Witold Mysyrowicz, Galym Boranbayev (Kazachstan), Valentin Georgiev (Bulgarie), Luc Descheemaeker (Belgia), Ilya Katz (Izrael), Jiri Novak (Czechy), Tsocho Peev (Bulgarie), Vladimir Semerenko (Rosja), Sławomir Łuczynski, Jacek Frąckiewicz, Daniel Strzelczyk, Grzegorz Szumowski, Miroslav Mrazek (Czechy), Hajizadeh Bayram (Azerbejdžan), Omer Cam (Turcja), Andrei Puchkaniou (Białoruś), Mirosław Hajnos, Tomasz Wołoszyn (Niemcy), Werner Rollow (Niemcy), Pol Leurs (Luksemburg), Nikola Listes (Chorwacja), Ivan Haramija (Chorwacja), Lothar Otto (Niemcy), Vladimir Kazanevsky (Ukraina), Jurij Kosobukin (Ukraina), Gabriel Rusu (Rumunia), Oleksy Kustovsky (Ukraina), Trayko Popov (Bulgarie), Bretislav Kovarik (Czechy), Bobo Pernecky (Słowacja), Jacek Lanckoroński, Henryk Cebula, Marek Gliwa, Marcin Bondarowicz, Ross Thomson (Anglia), Ivana Valocka (Czechy), Maciej Wierzbicki, Amorim (Brazylia), Victor Crudu (Mołdawia), Aleksander Yakovlev (Rosja), Kfir Weizman (Izrael), Nikola Hendrickx (Belgia), Ismail Effat (Egipt), Rousso (Francja), Makhmudjon Eshonkulov (Uzbekistan), Grigori Katz (Izrael), Sławomir Makal, Musa Gumus (Turcja), Gabriel Rusu (Rumunia), Zbigniew Woźniak, Janusz Kozusznik, Anatolij Stankulov (Bulgarie), Julian Pena-Pai (Rumunia), Slobodan Butir (Chorwacja), Murat Sari (Turcja), Galym Boranbayev (Kazachstan), Sergey Sichenko (Izrael), Jerzy Głuszek, Jarosław Wojtasiński, Doru Axinte (Rumunia), Bartłomiej Belniak, Maciej Trzepała.

Úvod napsala **Katarzyna Paszula**, texty napsal, redigoval a upravil **Bartłomiej Belniak**. Právě on spolu s **Michałem Graczykem** (duch soutěže) vybral do alba i obrázky. /R/



Dobrá zpráva - dobrá věc: historický humor na světle božím (digi)!

V GAGmagu jsme se svého času pokoušeli pořídit seznam co nejvíce humoristických časopisů našich i zahraničních. Našli jsme v *Cartoonblues* už postarší informaci **Andreje Feldšteina**, že v Rusku **Státní veřejná historická knihovna** digitalizovala desítky **satirických časopisů** od počátku 20. století. Jde o tituly **Hellish Post (1906)**, **Axiom**, **Anchar**, **Beach**, **Bomb**, **Budík**, **Satyricon**, **Jester (1893)** ale i mnoho dalších. Zatím jsme v redakci na ověření informace nenašli čas, ale pokud nám někdo dá zprávu, že to funguje, určitě si ho uděláme! (i)



Stránky těchto publikací najdete na adresách:

<http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15567->

[1906 http://elib.shpl.ru/ru/nodes/39434-](http://elib.shpl.ru/ru/nodes/39434-)

[1893http://elib.shpl.ru/en/uzly/15581-aksi...l-spb-](http://elib.shpl.ru/en/uzly/15581-aksi...l-spb-)

[1906 http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15588-anch...y-spb-](http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15588-anch...y-spb-)

[1906 http://elib.shpl.ru/en/uzly/16610-](http://elib.shpl.ru/en/uzly/16610-)

[1917http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15615-bomb...y-spb-](http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15615-bomb...y-spb-)

[1906 http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15640-1917 http://elib.shpl.](http://elib.shpl.ru/ru/nodes/15640-1917)

Vlevo je obálka Krokodýla z novější doby - nezapře SSSR a rok 1960... Putinovi by se líbila i dnes.



Nejlepší karikaturisté 2018

Tady je desítka nejlepších (Best of...) tvůrců kresleného humoru (na světě), jak jsme se dočetli v příspěvku, který napsal *Abdul Arif* a publikoval na webu *TabrizToons* v úterý 1. ledna 2019. Celkem k takovým vyhlášením, žebříčkům, uznáním, anketám a podobným seznamům nelze (bez informací kdo, kde a jak hodnotil díla) nic dodat, než uvést zdroj. Je jím: **“Cartoon Home Network International”**.

A zde je ona desítka jmen roku 2018 (se státní příslušností karikaturistů):

- Dalcio Machado - Brazílie**
- David Rowe - Austrálie**
- Michael Kountouris - Řecko**
- Marco de Angelis - Itálie**
- Doaa Eladi - Egypt - viz obrázek vlevo!**
- Oguz Demir - Turecko**
- Jitet Kustana - Indonézie**
- Marilena Nardi - Itálie**
- Mary Zins - USA**
- Angel Boligán - Mexiko**

(všichni jsou graficky ozdobeni tak, jako dáma vedle)

Nápady a možnosti

V našem prostředí se v nedávné minulosti pro kreslený humor moc podpory nenašlo. Popravdě ona taková *skromná nezávislost* je pro karikaturistu (i jeho tvůrčí organizaci) svým způsobem podstatná. Něco jiného ovšem je, když se do pořádání akcí - třeba soutěží - pustí agentura, která si může leccos dovolit, leccos nabídnout autorům, ale také sponzorům - třeba nadacím či fondům. To je případ prešovské agentury PRERAG, o. z., vedené *Peterem Rázusem*. Jeho iniciály jsou **P. R.** a není proto třeba se divit, že si rozumí s **P. R.** (*Public Relation*). Takže se dobře orientuje v této oblasti - a navíc sídlí v Prešově, kde je nejen národnostně různorodá společnost, ale též je odsud do různorodého zahraničí velmi blízko. A nadnárodní fundace preferují pořadatele, kteří tyto hranice umí přeskočit a na základě porozumění v oblasti umění zase vše pospojovat.



Chce to však nezačít vyhlášením soutěže na bohubilé téma a pak skončit výstavou s parádním katalogem. Různé fondy zřejmě přivítají, když se kolem mateřské akce odehraje řada dceřiných, a to na různých místech a pro různé komunity. Do tohoto světa patří i minulé informace o prešovských aktivitách v oblasti “zdravotnického humoru”. A též ta nová, která na vernisáži mezinárodní výstavy vtipů zastihla i nečekanou osobnost (**viz foto**):

“Populizmus v komunikačnom priestore svetových politikov, ale aj ich následníkov na nižších schodíčkoch pomyselného kariérneho rebríka, prezentoval politológ **Matúš Zač** pred študentmi *Strednej priemyselnej školy stavebnej* v Prešove. Na večernej vernisáži kresleného humoru sa svojimi literárnymi sentenciami a pesničkami predstavilo duo **PUKA**. Podujatie bolo súčasťou projektu *Kýchanie mozgu & populizmus* podporeného *Medzinárodným vyšegradským fondom*.”

Mezinárodní soutěž World Press Freedom

pořádají v Kanadě už dlouho. Ale pro její téma byl loňský rok 2018 jedním z nejhorších pokud jde o počet novinářů zabitých při plnění svých pracovních povinností. Po třech letech poklesu se počet zavražděných profesionálních novinářů zvedl o 15 %: registrováno je 63 vražd, proti 55 v loňském roce. Podmínky již 18. ročníku soutěže najdete v rubrice **Propozice**. (red.)



Mezinárodní soutěž SATYRYKON 2019 Legnice - Polsko

Do soutěže došlo **1933 prací 539 autorů z 52 států**.
Porota rozhodla takto:

Grand Prix SATYRYKONU 2019 a 8.000 PLN:

SEYED ALI MIRAEI (Irán) za práci „Komunisti“
Viz obr. vedle!

Kategorie: STOP

1. cena: SAJAD RAFAEI (Iran)
2. cena: SZYMON ZYMANKIEWICZ (Polsko)
3. cena: NIKA JAWOROWSKA-DUCHLIŃSKA (Polsko)

Dvě rovnocenná uznání:

ANDREI POPOV (Rusko)
JERZY GŁUSZEK (Polsko)

Kategorie: SATYRA i ŽART

1. cena: MICHAEL MAYEVSKY (Ukrajina)
2. cena: SERGEY SICHENKO (Izrael)
3. cena: SERGEI BELOZEROV (Rusko)

Dvě rovnocenná uznání:

SHAHROKH HEIDARI (Francie)
OLEG DERGAČOV (Kanada)

Složení poroty:

Eugeniusz Skorwider – předseda.

Členové: Victor Bogorad (Rusko), Tomasz Broda (Polsko), Jiří Košťýř (Česko), Robert Paršo (Slovensko), Elżbieta Pietraszko (Polsko), Henning Wagenbreth (Německo), Zbigniew Woźniak (Polsko).

Více informací o letošní soutěži na: <https://www.facebook.com/Satrykon-Legnicki-301311540068413/>

Poznámka: V tomto čísle přinášíme malou reportáž z práce poroty Satrykonu 2019 a malou recenzi s ukázkami z předešlého Satrykonu 2018.



Vlevo: Sajed Rafeei (Irán) I. cena / Stop

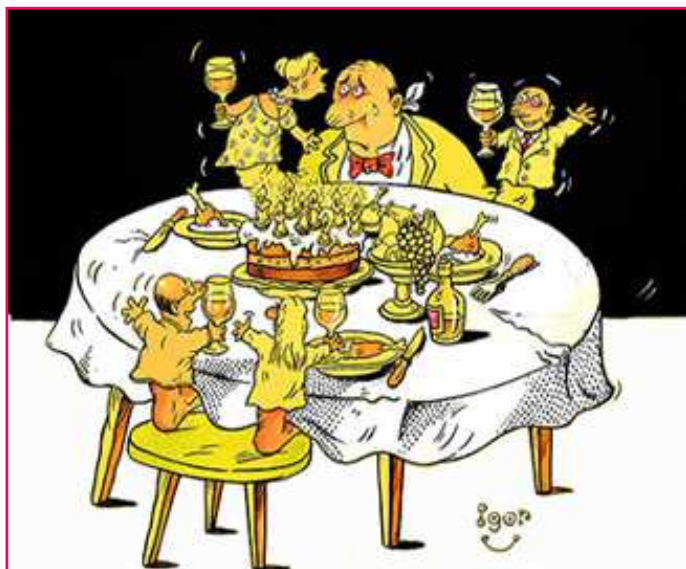


Vpravo: Sergej Belozеров (Rusko) III. cena / Siž

PAPB Int'l Cartoon Festival 2019 - Indonézie

5.- 6. února 2019 a 7.-16. února 2019 byly hodnoceny příspěvky a uděleny ceny:

1. cena: Alireza Pakdel, Irán
2. cena: M. Syaifuddin, Indonézie
3. cena: Alexander Dubovský, Ukrajina



1. Welt Heimat *War and Humanity* Int'l Cartoon Contest - Německo

1. cena: Darko Drljevic / Černá Hora
 2. cena: Abbas Naaseri / Iran
 3. cena: Vasco Gargalo / Portugalsko

Uznání: Constantin Pavel / Rumunsko; Jose Antonio Costa / Brazílie; Mahmood Azadnia / Iran; Luc Vernimmen / Belgie; Marco De Angelis / Itálie; Galym Boranbayev / Kazachstan; Eray Özbek / Turecko; Mikhail Zlatkovsky / Rusko; Jitet Kustana / Indonésie; Michel Moro Gomez / Kuba;

Özemek Special Prize (pod 18 let): Emek Gülcan Kutlu / Německo.



6. KalDer Bursa Int'l Cartoon Contest - Turecko

1. cena: Toso Borkovic - Srbsko
 2. cena: Esmaeil Babaei - Iran
 3. cena: Engin Selçuk - Turecko

Honorable Mention 1:

Musa Gümüş - Turecko

Honorable Mention 2:

Erkin Ergin - Turecko

Honorable Mention 3:

Igor Smirnov - Rusko

Anatolian Cartoonist Association Prize:

Igor Lukjančenko - Ukrajina

Do soutěže přišlo na devět set vtipů od 379 autorů z 57 států.

“Molla Nasreddin 2018” Int'l Cartoon Contest Baku – Azerbajdžan

1. cena:
 Igor Varčenko (Kypr)

viz vlevo nahře!

2. cena:
 Valentin Družinin (Rusko)

viz vlevo uprostřed!

3. cena:
 Eray Özbek (Turecko)

viz vpravo dole!

Special Award:

Oleg Dergačov (Kanada),
 Natalia Varchenko (Kypr)

Incentive Award:

Didie Sri Widiyanto (Indonésie),
 Igor Pashenko (Rusko)

Incentive Award of Azerbaijan Cartoonists Union:

Alexander Jakovlev (Rusko)

Přednost mají azbuku ovládající autoři; jedno zda z Ruska či z Ukrajiny (Kypru, Kanady). Turek a Indonézan budiž zajímavou výjimkou...



(g)

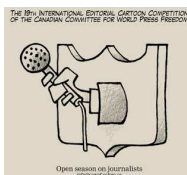
Propozice / **Nové:** Kanada, Čína, Ukrajina, Rumunsko, Maďarsko

7. "Red Man" Int'l Humor Art Biennial Beijing - Čína

Téma: **Volné**

Deadline: 1. 4. 2019

www.redmancartoon.com/cs



19. Int'l Editorial Cartoon Competition World Press Freedom - Kanada

Téma: „*Open season on journalists*”

Deadline: 12. 4. 2019

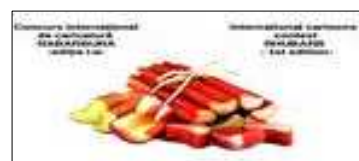
<http://caricaturque.blogspot.com/> - info@ccwpcf-cclpm.ca

II. Soutěž satirického kreslení «Džmelyk» Dolyna - Ukrajina

Téma: „*Včela*“ - čmelák, vosa, med, medovina aj.

Deadline: 7. 4. 2019

<http://rada.dolyna.info> ; dmckst@gmail.com



Mezinárodní soutěž "RAUBAR" karikatur 2019 Saschiz - Rumunsko

Téma: "*Rebarbora*"

Deadline: 15. 4. 2019

office@rabarbura.ro

„Let's make a difference!“ Int'l Environmental Cart. Contest 2019 Sopron - Maďarsko

Téma: „*Probud'te se!* To už není 20. století. Svět se mění. Bude to lepší? Nebo horší? To také závisí na nás. Ukažte nám, co si myslíte o vztahu člověka a přírody v 21. století.“

Deadline: 28. 4. 2019

<https://caricaturque.blogspot.com/2019/02/lets-make-difference-international.html>



Kalendarium

Nových příležitostí k vítězství s diplomem či aspoň s kresbou v katalogu dnes přinášíme **jen pět**. Ale se soutěžemi nabídnutými už minule je jich stejně dost - tak akorát, aby si **každý vybral tu svou**. (g)

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle**)
Březen	Bastogne Int'l Press Cartoon - Španělsko	-	15. 3. 2019!	1/2019
	"MERCY" Int'l Cartoon Exhib. - Izmir, Turecko	-	15. 3. 2019!	2/2019
	Int'l cart. exhibition Zagreb - Záhřeb, Chorvatsko	*****	21. 3. 2019	2/2019
	Satirical Gr. C. Golden Apple - Bistrita, Rumunsko	-	25. 3. 2019	1/2019
	"Wind" (vítr) - Int'l. S. a H. Festival - Trento, Itálie	****	31. 3. 2019	2/2019
	I. C. and C. - Vianden, Lucembursko	*****	31. 3. 2019	2/2019
Duben	6. Int'l Cartoon Cathering - Káhira, Egypt	**	1. 4. 2019	1/2019
	Lands of Disobedience Politic. Satire - Oltre, Itálie	-	1. 4. 2019	2/2010
	7. Red Man Int'l Humour Art Biennial 2019 - Čína - New!	**	1. 4. 2019	3/2019
	Cartoon Drawing Contest - Amasya, Turecko	***	2. 4. 2019	1/2019
	Džmelyk / Čmelák - Dolyna, Ukrajina - NOVÉ!	-	7. 4. 2019	3/2019
	World Press Freedom - Kanada - Nové!!	****	12. 4. 2019	3/2019
	"Rebarbora" - Saschiz, Rumunsko - NOVÉ!	-	15. 4. 2019	3/2019
	Submarine int. c. c. - Bělehrad, Srbsko	-	20. 4. 2019	2/2019
	Int'l Environmental C. C. - Sopron, Maďarsko - New!	-	28. 4. 2019	3/2019
	Int'l Turhan Selcuk Cartoon Comp. - Turecko	***	30. 4. 2019	2/2019
Květen	8. Int'l "Olive" Cartoons Contest - Girne, Kypr	*****	30. 4. 2019	2/2019
	Těšte se na 3. ročník „KOSOVO“. Začalo už 14. 2. tr.!	-	3. 5. 2019!	4/2019

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

***) ve sloupci uvádíme číslo e-GAGu, v němž je adresa na originál propozic.

e-GAGmag © * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založeno r. 2003. 17. ročník. Toto je č. 2019/3 (655) z 15. 3. 2019 * Číslo 2019/4 vyjde 15. 4. 2019 * Kontakt na redakci: ivan.hanousek@dreamworx.cz